

INSTYTUT TURYSTYKI
SZKOŁA GŁÓWNA TURYSTYKI I REKREACJI

INDEKS KONIUNKTURY TURYSTYCZNEJ

**WIELOSKAŹNIKOWY INDEKS STANU I ZMIAN W
POLSKIEJ GOSPODARCE TURYSTYCZNEJ
VISTULA INDEKS KONIUNKTURY TURYSTYCZNEJ (VIKT)**

**Tomasz Dzedzic
Witold Bartoszewicz**

Warszawa, grudzień 2013

Praca została wykonana na zamówienie i przy częściowym finansowaniu przez
Ministerstwo Sportu i Turystyki

Instytut Turystyki
Szkoła Główna Turystyki i Rekreacji
ul Chodakowska 50, 03-816 Warszawa
tel. +48 22 256-88-71
www.intur.com.pl e-mail: it@intur.com.pl

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
1. Przesłanki i założenia metodologiczne projektu.....	6
2. Ramy merytoryczne i czasowe	10
3. Zakres zbieranych i analizowanych danych	12
4. Konstrukcja Indeksu VIKT i indeksów cząstkowych dla poszczególnych filarów	19
4.1. W układzie indeksu rocznego	19
4.2. W układzie indeksów kwartalnych.....	21
5. Analiza i interpretacja wyników	23
5.1. W układzie indeksu rocznego.....	23
5.2. W układzie indeksów kwartalnych.....	32
6. Podsumowanie i wnioski	42
7. Załączniki	46

Wprowadzenie

Na świecie przywiązuje się obecnie dużą wagę do wielowskaźnikowych indeksów syntetycznych, rośnie potrzeba posiadania takiej wiedzy przez różne grupy odbiorców. Przykładami mogą być tutaj TTCl – *Travel & Tourism Competitiveness Index* opracowany przez *World Economic Forum* służący jako ciągłe narzędzie monitorowania zjawisk turystycznych, w którym uwzględnia się około 90 wskaźników, niemiecki wskaźnik koniunktury IFO (*Ifo Business Climate*), publikowany raz w miesiącu przez monachijski Instytut Badań nad Gospodarką (*Institut für Wirtschaftsforschung*), bądź założenia przyswiecające powstaniu *Virtual Tourist Observatory* (VTO), jako sposobowi zbierania informacji o rynku turystycznym, ich przetwarzania i upowszechniania w ramach UE.

Wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym oraz technikami zbierania i przetwarzania danych wieloczynnikowe indeksy stają się stosunkowo popularne i odgrywają coraz większą rolę. Jest kilka powodów kształtowania się takiej tendencji, z których warto wymienić następujące:

- poprzez wskaźniki łatwiej jest oceniać szereg zjawiska bez konieczności głębokiego wnikania w skomplikowaną problematykę;
- operowanie wskaźnikami pozwala na bardziej adekwatną ocenę rzeczywistości niż w przypadku ich braku;
- dysponujemy coraz lepszą metodologią i aparaturą do mierzenia różnych zjawisk.

Powoduje to, że możemy mówić o aspekcie poznawczym, utylitarnym i warsztatowym, które dopełniając się wzajemnie sprzyjają rozpowszechnianiu się postawy widzeniu świata „przez wskaźniki”.

Na ogół przyjmuje się podział na wskaźniki do mierzenia określonych stanów/zjawisk istniejących w rzeczywistości bądź do nadania cech mierzalności agregatom abstrakcyjnym. Do ich budowy możemy stosować jednostki naturalne lub wieloczynnikowe indeksy składające się z różnych rodzajów wskaźników. Przykładem pierwszego typu wskaźników może być wskaźnik bezrobocia, wskaźnik inflacji bądź wskaźnik ruchu lotniczego uwzględniający liczbę pasażerów. Drugim, wspomniany wyżej Wskaźnik Konkurencyjności w Turystyce i Podróżach (TTCl)¹, gdzie dla konstrukcji wskaźnika głównego i częściowych uwzględnione są wskaźniki naturalne, wskaźniki dla wymiernych agregatów abstrakcyjnych (np. wartość PKB), jak i cechy mierzalne tylko poprzez przyjęte wskaźniki pośrednie, niekiedy uznaniowe (np. poziom zasobów kulturowych)².

Inną kwestią (odrębną płaszczyzną zróżnicowania) jest podział na wskaźniki denominowane w jednostkach naturalnych bądź nie nominowane, o tylko umownej wartości punktowej (umowna wartość jest niezbędna, jeżeli wskaźnik ma nam mierzyć cokolwiek). W pewnych sytuacjach możemy wskaźnik pozbawić miana (wyrażającego jednostki

---

¹ Światowe Forum Ekonomiczne (WEF) z siedzibą w Davos od szeregu lat opracowuje wiele syntetycznych wskaźników oceniających stan społeczeństw i ekonomii w poszczególnych krajach. Do najbardziej znanych opracowań należy publikowany co 2 lata *The Global Competitiveness Index* (Globalny Wskaźnik Konkurencyjności) oraz *The Travel & Tourism Competitiveness Index* (Wskaźnik Konkurencyjności w Turystyce i Podróżach). TTCl składa się z 70 wskaźników częściowych; Pierwszy projekt GCI opracowano w 1979 r. Aktualny raport za lata 201-2013 poszerzono o większy udział wskaźników społecznych i środowiskowych, a ich łączna liczba przekroczyła 100. Więcej informacji na stronie internetowej WEF.

² Więcej o wskaźnikach w naukach społecznych m.in. w publikacjach: S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*, PWN, Warszawa 1985, s. 165-168; Ch. Frankfort-Nachmias, D. Nachmias, *Metody badawcze w naukach społecznych*, Wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2001, s. 470-476.

naturalne) i traktować taką wartość jako niemianowaną, ale w dalszym ciągu mierzącą określone zjawiska.

Na pytanie, co jest lepsze, czy wskaźniki jednoczynnikowe, czy wieloczynnikowe wskaźniki syntetyczne nie ma jednoznacznej odpowiedzi, gdyż zależy to od celu, do jakiego wskaźnik (wskaźniki) mają nam służyć i co dzięki nim chcemy poznać (zmierzyć). Można zatem powiedzieć, że jego postać jest funkcją użyteczności i celu, a nie wartością samą w sobie.

Wielowymiarowość turystyki, jej wieloaspektowość i heterogeniczny charakter skłaniają do poszukiwania odpowiednich metod i narzędzi pomiaru także dla tej dziedziny aktywności społeczno-gospodarczej. Stało to u podstaw podjęcia prac koncepcyjnych i analitycznych nad wielowskaźnikowym indeksem stanu i zmian w polskiej gospodarce turystycznej tj. Indeksem Koniunktury Turystycznej Vistula.

W przygotowaniu i weryfikacji założeń metodologicznych budowy Indeksu niezwykle cenny wkład wniósł międzyuczelniany zespół konsultacyjny, w pracach którego brali udział: dr hab. Leszek Butowski – prof. SGTiR, dr hab. Magdalena Kachniewska – prof. SGH i dr Krzysztof Łopaciński – dyr. Instytutu Turystyki.

Niniejsze opracowanie prezentuje przesłanki leżące u podstaw podjęcia prac nad projektem Indeksu, założenia metodologiczne, ramy merytoryczne i czasowe, zakres zbieranych oraz analizowanych danych, prezentuje konstrukcję całego Indeksu, jak i indeksów cząstkowych dla poszczególnych filarów w module rocznym i kwartalnym, a także wyniki badań w obu modułach wraz z ich interpretacją. Wyniki uzupełnione są prognozami wartości indeksów dla 2013 r.

Uzyskane wyniki skonfrontowane z przyjętymi założeniami pozwoliły na sformułowanie kilka wniosków przedstawionych w ostatniej części opracowania.

1. Przesłanki i założenia metodologiczne projektu

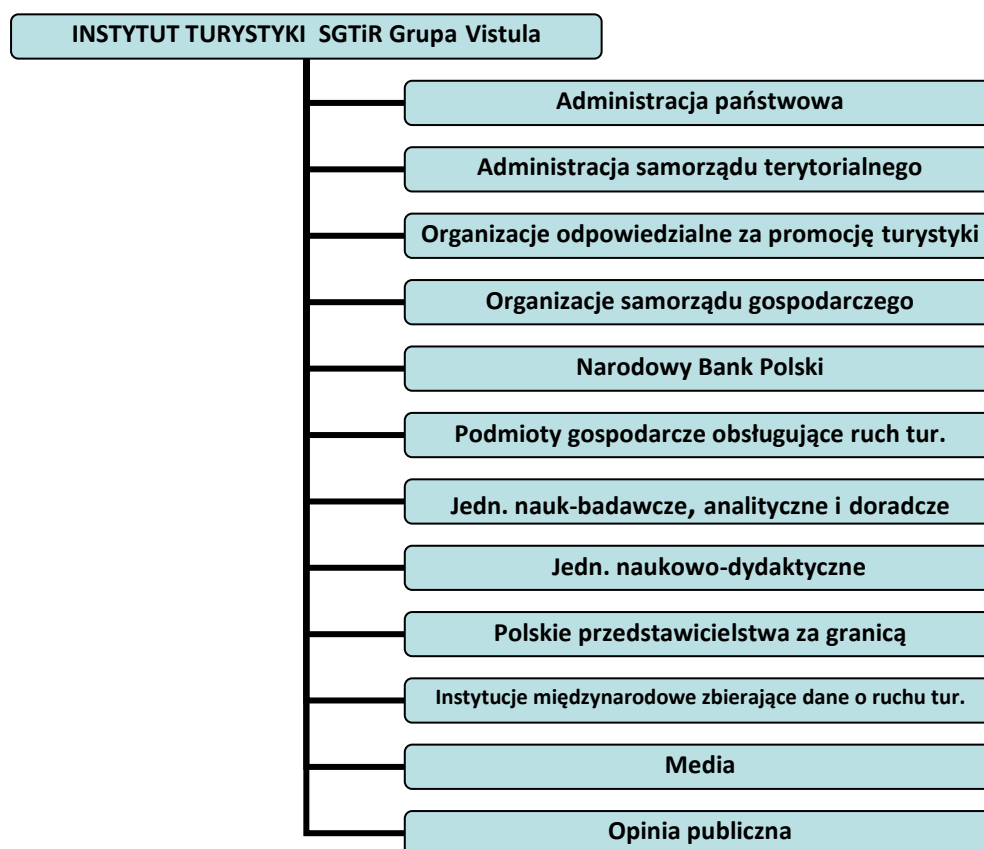
Widzenie potrzeby podjęcia pracy nad Indekssem Koniunktury Turystycznej oparto na następujących przesłankach:

1. Podmioty gospodarcze, jednostki zarządzające, firmy monitorujące i media cierpią na brak odpowiednio syntetycznej i rzetelnej informacji o sytuacji na polskim rynku turystycznym.
2. Podejmowane do tej pory działania miały charakter wycinkowy i/bądź incydentalny.
3. Bardziej sprawne funkcjonowanie na rynku, bardziej efektywne zarządzanie, lepszy przepływ wiarygodnej informacji ma coraz większe znaczenie dla utrzymania i ewentualnej poprawy pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki turystycznej.
4. W Europie podejmuje się kroki w celu lepszego poznawanie zjawisk i procesów rynkowych i bardziej efektywnego odpowiadania na wyzwania współczesności (inicjatywa KE w sprawie powołania *Virtual Tourism Observatory – VTO*).

Celem niniejszego projektu jest dostarczanie stałej, ciągłej, rzetelnej, obiektywnej i wszechstronnej informacji o stanie i przemianach polskiej gospodarki turystycznej wszystkim podmiotom wskazanym jako „odbiorcy informacji”. Pozwoliłoby to na osiągnięcie efektywnej współpracy nauki, administracji i biznesu z pożytkiem dla wszystkich uczestników rynku i opinii publicznej. Spodziewać się można, że realizacja projektu umożliwi stworzenie warunków do sprawniejszego funkcjonowania na rynku, bardziej efektywnego zarządzania, lepszego przepływu informacji; a w efekcie – utrzymania i ewentualnej poprawy pozycji konkurencyjnej polskiej gospodarki turystycznej. Pod pojęciem „odbiorcy informacji” rozumie się instytucje i grupy, których działalność całkowicie lub w części powiązana jest z polską gospodarką turystyczną, a więc są lub mogą być żywotnie zainteresowani w dysponowaniu takimi informacjami dla poprawy efektywności własnych działań. Instytucje te i grupy zostały przedstawione na rys. 1.

Ponieważ zakłada się oddziaływanie Indeksu na odbiorców nie tylko w Polsce, ale także w możliwie szerokim kontekście międzynarodowym oraz możliwość funkcjonowania tego narzędzia jako swoistej wizytówki polskich działań w zakresie badań nad gospodarką turystyczną, zaproponowano nazwę *Vistula*, jako pojęcie jednoznacznie kojarzące się z naszym krajem, a jednocześnie proste formalnie i nie stwarzające kłopotów językowych w kontaktach ze światem. Przyjęto tym samym określenie VIKT jako akronim dla Indeksu (a VIKTQ dla Indeksu w ujęciu kwartalnym).

Rys. 1 Odbiorcy informacji o wynikach monitorowania polskiej gospodarki turystycznej za pomocą Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula (VIKT)

Źródło: opracowanie własne IT.

Podjęte działania na rzecz skonstruowania Indeksu miały swoją podstawę we wcześniejszych pracach i publikacjach Instytutu Turystyki.

Od 2004 r. Instytut Turystyki posługuje się własną miarą (indeksem) oceny podaży hotelowej – Hotelowym Indeks Terytorialnym. Indeks ten uwzględnia stan i zmiany ilościowe i jakościowe bazy hotelowej w Polsce, w skali całego kraju i poszczególnych województw. Jest to indeks wyliczany raz do roku i opiera się na obliczeniu sumy iloczynów liczby obiektów i wag kategoryzacyjnych im przypisanych, na danym obszarze i w określonym czasie³.

Od 2006 r. Instytut Turystyki na potrzeby i zlecenie Polskiej Organizacji Turystycznej posługuje się skonstruowaną przez siebie miarą (indeksem) oceny rynku turystyki przyjazdowej – Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ. Wskaźnik ten wyliczany jest każdego roku na podstawie danych dla 40 wybranych krajów o największym znaczeniu dla polskiej turystyki przyjazdowej⁴. Indeks WUTZ opiera się na analizie danych

³ Więcej na temat Hotelowego Indeksu Terytorialnego w: T. Dziedzic, *Metody tworzenia syntetycznego wskaźnika segmentowej podaży turystycznej. Hotelowy Indeks Terytorialny*; Problemy Turystyki nr 1-2, rok XXVII (2004), wyd. IT, Warszawa 2004..

⁴ Więcej na temat WUTZ (metodologii i wyników) w: T. Dziedzic, *Założenia metodologiczne budowy Wskaźnika Użyteczności Turystyki Zagranicznej(WUTZ) dla potrzeb oceny rynków emisyjnych. Zmiana struktury wskaźnika*

i przetworzeniu wartości, w których mierzone są poszczególne zmienne w wartości standaryzowane. Pozwala to kumulować uzyskane wartości standaryzowane bez względu na ich miana nominalne. Zmiana sumy wartości standaryzowanych dla wszystkich badanych elementów (krajów) i wskaźników cząstkowych jest przesłanką do oceny stanu koniunktury w turystyce zagranicznej; przyjazdowej przy wskaźnikach dla Polski; wyjazdowej przy wskaźnikach dla rynków emisyjnych.

W 2012 r. w Instytucie Turystyki zaproponowano Skumulowany Indeks Rynku Lotniczego (SIRYL). W pierwotnych założeniach indeks ten ma służyć przede wszystkim analizie porównawczej narodowych pasażerskich rynków lotniczych. Uwzględnia wielkości ruchu pasażerskiego na lotniskach i wartości PKB. Przesłanką dla stworzenia tego indeksu jest fakt kluczowego oddziaływania poziomu i zmian PKB na wielkość ruchu pasażerskiego lotniczego oraz możliwa ewolucja rynku w zależności od tak ocenianego potencjału. SIRYL stanowi dodatkową miarę, obok liczby pasażerów, oceny narodowego rynku lotniczego⁵. Można jednak początkową konstrukcję i wyniki indeksu SIRYL nieco przemodelować i wzbogacić, tak by można było za jego pomocą obserwować i oceniać stan oraz zmiany na jednym wybranym rynku lotniczym, np. polskim. Te drogę starano się wykorzystać adaptując indeks SIRYL na potrzeby VIKT.

Także w 2012 r. Instytut Turystyki opracował i wdrożył indeks oceny popytu hotelowego uwzględniający liczbę korzystających z hoteli bądź liczbę udzielonych noclegów, poziom wykorzystania bazy hotelowej oraz współczynnik jakości kupowanych usług (kategorie obiektów). Także ten indeks (podobnie jak hotelowej podaży HIT) umożliwia analizę porównawczą na poziomie województw⁶.

Podjęte prace metodologiczne i analityczne nad obszarami podaży i popytu hotelowego, zagranicznej turystyki przyjazdowej oraz pasażerskiego ruchu lotniczego stanowiły merytoryczne podstawy do wyznaczenia kierunków działania i doboru wskaźników dla budowy Indeksu VIKT.

Uwzględniono także inne, dodatkowe przesłanki, z których do najważniejszych należą:

- 1) ciągłość pozyskiwania danych,
- 2) stabilność źródeł danych (instytucji i metod pozyskiwania),
- 3) stosunkowo wysoka wiarygodność źródeł danych,
- 4) periodyzacja tworzenia danych odpowiadająca potrzebom monitorowania (miesięcznie, kwartalnie, rocznie),
- 5) stosunkowo łatwa możliwość pozyskania danych,
- 6) stosunkowo niski koszt pozyskania danych (finansowy i czasowy),
- 7) kategorie danych zasadniczo odpowiadające standardom międzynarodowym umożliwiające porównania.

---

i wyniki w latach 2006-2012”, *Problemy Turystyki i Rekreacji* nr 3/2012, wyd. WSTiR, Warszawa 2012. Artykuł dostępny także w wersji angielskiej w: *Problems of Tourism and Recreation*, SGTiR Publ., Warsaw 2012

⁵ Więcej na temat założeń metodologicznych i wyników analizy rynku przy pomocy indeksu SIRYL w: T. Dziedzic, *SIRYL – koncepcja nowego wskaźnika oceny narodowych rynków lotniczych* – wyd. SiiTK RP, Przegląd Komunikacyjny 7/2013, Wrocław 2013; artykuł recenzowany.

⁶ Więcej na temat założeń i wyników indeksu popytu hotelowego w: T. Dziedzic, *Ilościowo-jakościowa ocena popytu na rynku hotelowym; propozycja nowego wskaźnika*, *Problemy Turystyki i Rekreacji* 1/2013, wyd. SGTiR, Warszawa 2013.

Dla kryteriów doboru wskaźników istotne znaczenie miało także:

- 1) adekwatność – wskaźnik mierzy to, chcemy żeby mierzył,
- 2) wartości wyjściowe w funkcji ciągłej nie skokowej,
- 3) ograniczona autokorelacja pomiędzy wytypowanymi wskaźnikami,
- 4) wymierność – wskaźnik przybiera określone wartości, których rozkład jesteśmy w stanie przewidzieć,
- 5) wskaźnik opiera się na zjawiskach empirycznych i w takim zakresie jest weryfikowalny.

2. Ramy merytoryczne i czasowe

Przy wyborze sfer objętych monitorowaniem w ramach Indeksu Vistula kierowano się znaczeniem danego obszaru gospodarki turystycznej. Wybór sfer monitorowania dla Indeksu Vistula wyznaczony został kluczowym znaczeniem tych obszarów dla gospodarki turystycznej pod względem liczby korzystających, liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na rynku i wartości sprzedaży. Łączna wartość sprzedaży podmiotów gospodarczych działających w badanych sferach w 2011 r. przekraczała 40 mld PLN. W niektórych przypadkach (np. zagranicznej turystyki przyjazdowej, pasażerskiego ruchu lotniczego i inwestycji hotelowych) można zakładać, że 100% badanego obszaru aktywności gospodarczej objęte jest wskaźnikami spełniającymi kryteria wymienione w rozdz. 1. W innych, to co możemy badać stosunkowo łatwo dostępnymi i wiarygodnymi wskaźnikami ma udział mniejszy i waha się od 26% (dla całej bazy zbiorowego zakwaterowania) do 43% (dla obiektów hotelowych zatrudniających 10 i więcej osób). Rozszerzenie jednak badanego obszaru skutkowałoby większym nakładem kosztów, nakładem pracy, niepewnością co do czasu pozyskania danych, nie zwiększając przy tym znacząco wartości poznawczych. Szacunki wpływów z wybranych rodzajów działalności powiązanych silnie z gospodarką turystyczną, szacunki wpływów z obszarów przewidzianych do badania w ramach Indeksu Vistula oraz udziały obszaru badanego w całym rodzaju działalności przedstawia tab. 1.

Tab. 1. Przychody (w PLN) w poszczególnych dziedzinach (rodzajach działalności) a wartość badanego obszaru w 2011 r.

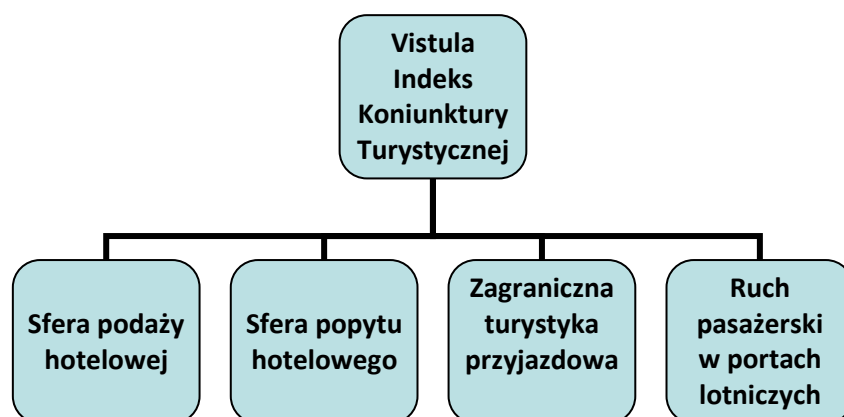
Rodzaj działalności	Wpływy/przychody	Wartość badanego obszaru	% udziału badanego obszaru
Zagraniczna turystyka przyjazdowa	ok. 31,5 mld	ok. 31,5 mld	100
Porty lotnicze	ok. 1,3 mld	ok. 1,3 mld	100
Linie lotnicze w ruchu regularnym	ok. 8-9 mld	ok. 8-9 mld	100
Baza noclegowa zbiorowego zakwaterowania*	ok. 7,6 mld	ok. 2 mld (tylko hotele skategoryzowane, tylko usługi noclegowe)	26
Obiekty hotelowe zatrudniające 10 i więcej os.*	ok. 4,7 mld	ok. 2 mld (tylko hotele skategoryzowane, tylko usługi noclegowe)	43
Biura podróży	ok. 7,7 mld	ok. 3,2 mld (tylko sprzedaż wycieczek czarterowych wyjazdowych)	42
Inwestycje hotelowe	ok. 1,1 mld	ok. 1,1 mld	100

* dane za 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, ULC, porty lotnicze, badania IT.

Przedstawiony wyżej wcześniejszy dorobek metodologiczny i merytoryczny Instytutu Turystyki w zakresie badania wybranych obszarów gospodarki turystycznej oraz analiza zaprezentowana w tab. 1 pozwoliły na wytypowanie 4 głównych filarów (komponentów) składających się na konstrukcję całego Indeksu Vistula. Przedstawione są one na rys. 2.

Rys. 2. Obszary gospodarki turystycznej objęte Indeksem Vistula

Źródło: opracowanie własne IT.

Dodatkowego wyjaśnienia wymaga nie uwzględnienie przy wyznaczeniu głównych filarów Indeksu sfery polskiej zagranicznej turystyki wyjazdowej. Przy rozpatrywaniu różnych wariantów założeń metodologicznych przyjęto, że tego segmentu nie można pominąć całkowicie, choćby ze względu na liczbę podmiotów gospodarczych zaangażowanych w Polsce w obsługę ruchu wyjazdowego, skalę przepływów dewizowych związanych z wyjazdami oraz wielkość wydatków z budżetów konsumentów na wyjazdy czarterowe (wydatki te rocznie można szacować na nie mniej niż 3,5 mld PLN). Ponieważ jednak gros środków z tego tytułu nie zasila gospodarki polskiej, ten wycinek rynku wzięto pod uwagę w Indeksie Vistula w stosunkowo skromnym zakresie jako dodatkowy parametr indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych. W filarze ruchu pasażerskiego w portach lotniczych konstrukcja indeksu częściowego odwołuje się do sytuacji na rynku polskiej turystyki wyjazdowej.

Moduły czasowe

Ze względu na potrzeby grup odbiorców informacji przedstawionych na rys. 1 (zarządzanie i organizacja branży turystycznej, biznes, nauka, opinia publiczna/media) zakłada się 2 moduły czasowe wyznaczania Indeksu Vistula:

- **indeks roczny (VIKT oznaczany też jako IVR)**, wyliczalny do końca I-szego półrocza danego roku, a dotyczący roku poprzedniego;
- **indeks kwartalny (VIKTQ oznaczany też jako IVQ)**, możliwy do wyliczenia w ciągu 3 miesięcy od zakończenia danego kwartału i odnoszący się do wielkości uzyskanych w analogicznych kwartałach lat wcześniejszych.

Zapewni to informacje o stanie rynku jako całości i jego głównych segmentów zarówno w skali roku i poszczególnych kwartałów.

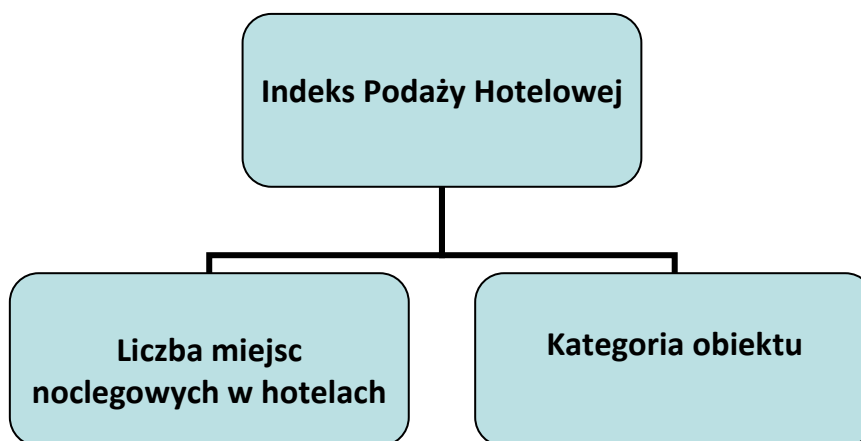
Z uwagi na sposób zbierania informacji o zjawiskach rynkowych, jak i ich wagę merytoryczną zakres wskaźników w ujęciu rocznym i kwartalnym będą się od siebie nieco różnić, natomiast zarówno w module rocznym, jak i kwartalnym uwzględnia się parametry ilościowe, wartościowe i jakościowe ocenianych sfer turystyki.

3. Zakres zbieranych i analizowanych danych; komponenty indeksu rocznego (VIKT)

3.1. Indeks podaży hotelowej

Konstrukcja indeksu podaży hotelowej opiera się na zasadach i metodologii stosowanej przez Instytut Turystyki przy ocenie podaży za pomocą Hotelowego Indeksu Terytorialnego. Na potrzeby Indeksu Vistula został nieco zmodyfikowany: zamiast liczby obiektów hotelowych wzięto pod uwagę liczbę miejsc noclegowych (parametr podaży zgodny z praktyką Eurostatu liczenia miejsc, a nie pokoi). W takim przypadku indeks podaży hotelowej uwzględnić będzie aspekt ilościowy (liczba miejsc noclegowych w poszczególnych kategoriach) i jakościowy (przypisana liczba punktów zgodna z kategorią hotelu); zakres przedstawiono na rys. 2.

Rys. 2. Wskaźniki cząstkowe podaży hotelowej

Źródło: opracowanie własne IT

Wartość indeksu podaży hotelowej wyliczana jest jako suma iloczynów dla wszystkich kategorii obiektów (z pominięciem podaży obiektów nieskategoryzowanych) według wzoru:

$$H_s = \sum MN_i \times PKT_i$$

gdzie:

H_s – oznacza wartość indeksu hotelowej podaży;

MN – oznacza liczbę miejsc noclegowych w tys. w poszczególnych kategoriach (od 5 do 1 gwiazdki);

PKT – oznacza liczbę punktów przypisaną każdej kategorii (od 5 pkt dla 5* do 1 pkt dla 1*).

Porównanie wartości Indeksu wyliczonego dla lat wcześniejszych bądź następnych daje informację o skali (tempie) zmian. Zmiana wartości może się wiązać ze zmianą liczby miejsc noclegowych i/lub struktury kategoryzacyjnej podaży bądź oboma tymi czynnikami jednocześnie. Zmiany liczby miejsc noclegowych i zmiana struktury kategoryzacyjnej idące w tym samym kierunku (zwiększenie + większy udział hoteli wyższych kategorii) kumulują, a na skutek iloczynowego charakteru Indeksu dają efekt mnożnikowy w postaci dużego wzrostu wartości H_s . W sytuacji kiedy zmiany są różnokierunkowe (np. l. miejsc wzrosła przy zmniejszeniu się udziału hoteli wyższych kategorii) wartość H_s może wzrosnąć nieznacznie lub wcale, a w specyficznych sytuacjach nawet się zmniejszyć.

Dla lepszego zaprezentowania zasady wyliczania wartości w tab. 2. przedstawiono przykładowe wartości indeksu hotelowej podaży w 2011 r.

Tab. 2. Wartość Indeksu Podaży Hotelowej (Hs) w Polsce w 2011 r.

Kategoria hotelu	Liczba miejsc noclegowych w tys.	I. punktów zależna od kategorii hotelu	Wartość punktowa wskaźnika (iloczyn MN i PKT)
5*	10,8	5	54,0
4*	38,6	4	154,4
3*	78,0	3	234,0
2*	39,1	2	78,2
1*	11,95	1	11,95
Razem	178,45	-	532,55

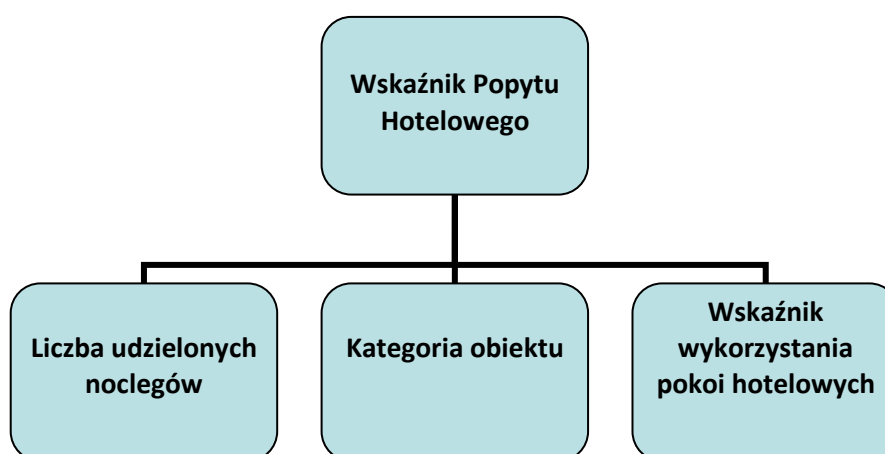
Źródło: opracowanie własne IT na podstawie danych GUS, Turystyka 2011.

3.2. Indeks popytu hotelowego

Ta miara oceny rynku hotelowego jest stosunkowo nową propozycją Instytutu Turystyki. Jego założenia opracowane zostały w 2012 r. Posiada on pewne cechy symetrii wobec Indeksu podaży (Hs). Uwzględnia element ilościowy w postaci liczby udzielonych noclegów w hotelach, element wartościowy zawarty w ocenie kategorii obiektu oraz parametr efektywności wyznaczony przez stopień wykorzystania obiektów hotelowych. Ze względu na praktykę współczesnego hotelarstwa dla obliczenia indeksu za miarę efektywności przyjęto odsetek wykorzystania pokoi hotelowych w poszczególnych kategoriach.

Wskaźniki cząstkowe Indeksu Popytu Hotelowego przedstawione są na rys. 3.

Rys. 3. Wskaźniki cząstkowe popytu hotelowego

Źródło: opracowanie własne IT.

Wartość wskaźnika popytu wyliczana będzie jako suma iloczynów dla wszystkich kategorii obiektów (z pominięciem świadczenia usług w obiektach nieskategoryzowanych) wg wzoru:

$$Hd = \sum UN_i \times PKT_i \times EP_i$$

gdzie:

Hd – oznacza wartość indeksu hotelowego popytu;

UN – oznacza liczbę udzielonych noclegów w tys. w poszczególnych kategoriach (od 5 do 1 gwiazdki);

PKT – oznacza liczbę punktów przypisaną każdej kategorii (od 5 pkt dla 5* do 1 pkt dla 1*).

EP – oznacza udział wykorzystanych pokoi w całości oferowania w poszczególnych kategoriach (od 0 do 1)

Wartość indeksu będzie się zmieniać w zależności od liczby udzielonych noclegów, struktury jakościowej popytu i stopnia wykorzystania potencjału hotelowego. Przypisana w tym przypadku wartość punktowa nie oddaje elementu tylko jakościowego, jak przy Indeksie Hotelowej Podaży (Hs), ale pośrednio także element wartościowy, związany z przychodami jednostkowymi zależnymi od kategorii hotelu (a te z kolei, po części zależą od jakości uzyskiwanych świadczeń). W tym przypadku mamy podobną współzależność pomiędzy zmianami wartości wskaźników cząstkowych a wartością Indeksu Hd, jak zostało to przedstawione dla Indeksu Hs⁷.

Przykładowa wartość wskaźnika hotelowego popytu w 2011 r. przedstawiona została w tab. 3.

Tab. 3. Wartość indeksu popytu hotelowego (Hd) w Polsce w 2011 r.

Kategoria hotelu	Liczba udzielonych noclegów w hotelach w tys.	I. punktów zależna od kategorii hotelu	Stopień wykorzystania pokoi hotelowych	Wartość punktowa wskaźnika (iloczyn UN, PKT i EP)
5*	1 886,2	5	0,603	5 686,9
4*	5 526,3	4	0,497	10 986,3
3*	9 196,8	3	0,411	11 339,7
2*	4 200,7	2	0,398	3 343,8
1*	1 527,2	1	0,438	668,9
Razem	22 337,2	-	0,437	32 025,5

Źródło danych o licznie korzystających z hoteli i stopniu wykorzystania GUS, Turystyka 2011.

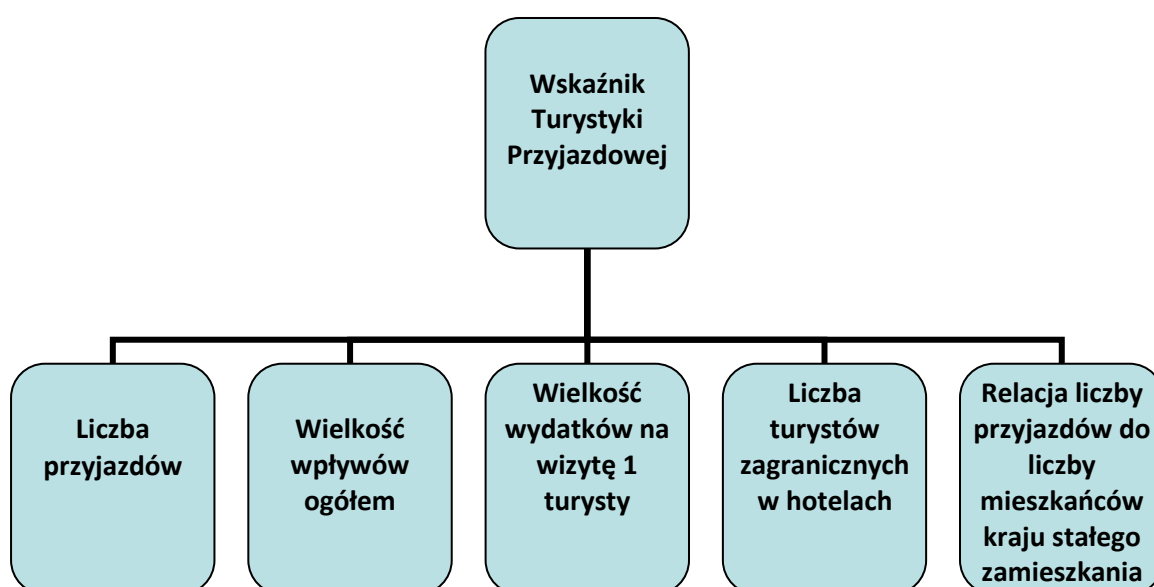
⁷ Więcej o hipotetycznych wartościach Indeksu Hd i ich zmianach w zależności od zmiany czynników w: T. Dziedzic, *Ilościowo-jakościowa ocena popytu...*, op. cit. s. 12.

3.3. Indeks zagranicznej turystyki przyjazdowej

Indeks zagranicznej turystyki przyjazdowej w module rocznym opierać się będzie na Wskaźniku Użyteczności Turystyki Zagranicznej (WUTZ)⁸, który jest – przez Instytut Turystyki – stosowany i obliczany dla tej sfery gospodarki turystycznej od 2006 r. WUTZ dla potrzeb Indeksu Vistula jest wykorzystywany w części tzw. wskaźników dla Polski. Ta część WUTZ obejmuje kluczowe wskaźniki wartościowe, jak wielkość wpływów dewizowych z przyjazdów turystycznych oraz wydatki na 1 turystę, liczbę korzystających cudzoziemców z polskich hoteli, liczbę przyjazdów turystów zagranicznych ogółem oraz wskaźnik „rezonansu społecznego” (relacje I. przyjazdów do liczby ludności w danym kraju). Monitoringiem przy pracach nad WUTZ objętych jest 40 krajów o najbardziej istotnym znaczeniu dla polskiej turystyki przyjazdowej (96% wpływów dewizowych, 97% ogólnej liczby przyjazdów turystów i 96% liczby korzystających z hoteli).

Wskaźniki cząstkowe (składowe) Indeksu Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej przedstawione są na rys. 4.

Rys. 4. Wskaźniki cząstkowe indeksu zagranicznej turystyki przyjazdowej

Źródło: opracowanie własne IT.

Wielkości rzeczywiste dla poszczególnych krajów (uzyskiwane z pierwotnych baz danych i w wyniku badań ruchu przyjazdowego tzw. badań granicznych) są standaryzowane dla każdego ze wskaźników cząstkowych WUTZ zasadniczo w przedziale od 0 do 1 (poza wyjątkami, kiedy przyjmuje się połowę wartości standaryzowanej) i sumowane dla każdego kraju. Dla potrzeb Indeksu Vistula w module rocznym zakłada się uwzględnienie sumy wartości standaryzowanych dla wszystkich 40 krajów i 5 wskaźników cząstkowych. Suma wartości standaryzowanych odzwierciedla potencjał rynku, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian wartości zmiennych wewnątrz zbioru i dystansu poszczególnych krajów do kraju wiodącego w danym rankingu cząstkowym. Taka konstrukcja pozwala na zrelatywizowanie zmian dla kraju wiodącego w stosunku do zmian dla wszystkich

⁸ Więcej o założeniach metodologicznych i wynikach WUTZ w artykule T. Dziedzic, *Założenia metodologiczne budowy ...*” op. cit..

pozostałych Suma wartości standaryzowanych dla wszystkich wskaźników cząstkowych składających się na WUTZ daje najbardziej syntetyczny obraz sytuacji na rynku turystyki przyjazdowej.

Wartość Indeksu Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej wyliczana jest według wzoru:

$$ZTP = \sum WStandTR_i + \sum WStandV_i + \sum WStandHG_i + \sum WStandUE_i + \sum WStandRS_i$$

gdzie:

ZTP – wskaźnik Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej;

$WStandTR_i$ – wartość standaryzowana wpływów turystycznych każdego z 40 krajów;

$WStandV_i$ – wartość standaryzowana liczby wizyt turystów każdego z 40 krajów;

$WStandHG_i$ – wartość standaryzowana liczby korzystających z hoteli każdego z 40 krajów;

$WStandUE_i$ – wartość standaryzowana wydatków na 1 przyjazd turysty każdego z 40 krajów;

$WStandRS_i$ – wartość standaryzowana wskaźnika tzw. rezonansu społecznego tj. relacji liczby przyjazdów do liczby ludności w każdym z 40 krajów.

Przy stabilnych wielkościach pierwotnych dla lidera (liderów) poszczególnych rankingów wskaźników cząstkowych należy przyjąć – ze względu na charakter rozkładu wartości standaryzowanych – że wzrost wartości standaryzowanych dla poszczególnych krajów jest pochodną wzrostu wielkości pierwotnych (wpływów, wydatków, liczby wizyt etc.). Przy nadwyżce wzrostów nad spadkami wartości standaryzowanych ich łączna suma dla całego analizowanego zbioru rośnie i możemy mówić o poprawie sytuacji rynkowej wyrażanej indeksem zagranicznej turystyki przyjazdowej. W skrajnym przypadku gwałtownego załamania się pierwotnych wartości i dla lidera i nieco mniejszym, ale także powszechnym ich spadkiem dla większości rynków (w tym ważnych rynków), a więc załamania rynku przyjazdów, teoretycznie może wystąpić wzrost sumy wartości standaryzowanych, a więc wzrost wartości Indeksu ZTP. Uznać to jednak trzeba za sytuację stosunkowo mało prawdopodobną; jeśli nastąpi będzie wymagało specjalnego podejścia i dostosowania metodologii.

3.4. Indeks Ruchu Pasażerskiego w portach lotniczych

Wartość tego Indeksu wyliczana jest w oparciu o nieco zmodyfikowane zasady wyliczenia indeksu SIRYL (Skumulowany Indeks Rynku Lotniczego)⁹ i uzupełniona o parametry związane z ruchem czarterowym. Na potrzeby wyznaczenia wartości Indeksu Vistula w module rocznym uwzględniana wartość PKB liczona jest w PLN (wg danych publikowanych przez GUS), a pod uwagę wzięto całkowity ruch pasażerski na lotniskach.

Wielkość i udział ruchu czarterowego pozwalają wpisać do indeksu ruchu pasażerskiego, a tym samym do Indeksu Vistula wskaźniki odnoszące się do polskiej turystyki wyjazdowej (gdyż taki w ponad 90% charakter ma nasz ruch czarterowy)¹⁰.

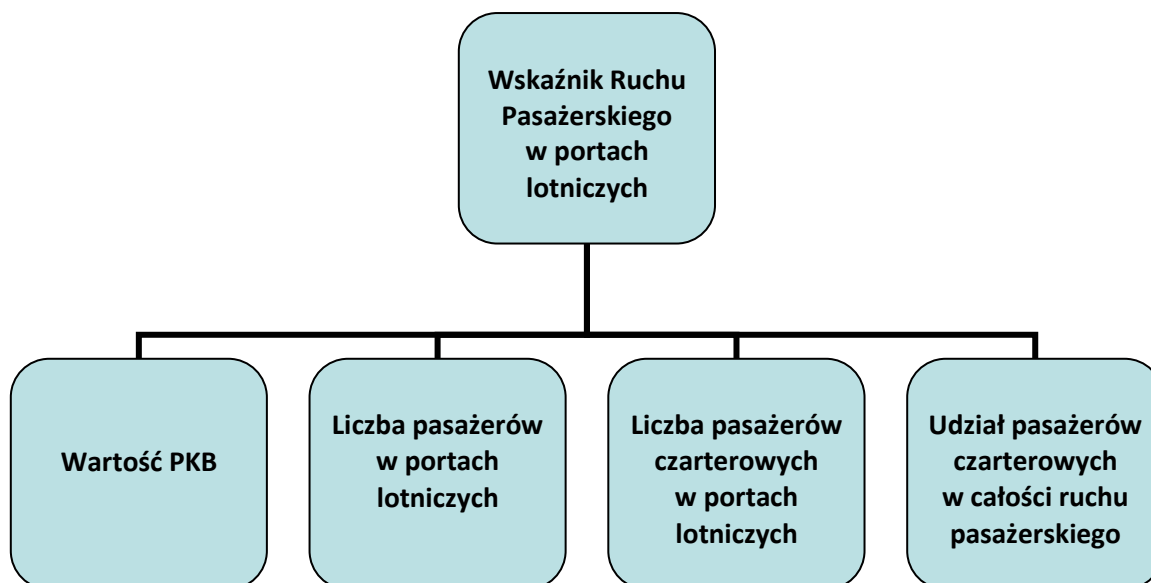
Wskaźniki cząstkowe (składowe) Indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych przedstawione są na rys. 5.

⁹ SIRYL w zamierzeniach pierwotnych służący porównaniom rynków narodowych uwzględnia komponent makroekonomiczny w postaci PKB (liczonym w walucie międzynarodowej) i wielkość ruchu pasażerskiego wyznaczaną przez standardy Eurostatu

¹⁰ Uzasadnienie i kontekst liczbowy wartości czarterów i sprzedaży turystyki wyjazdowej w działaniach biur podróży przedstawiono w rozdz. 2.

Rys. 5. Wskaźniki cząstkowe Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych

Źródło: opracowanie własne IT.

Uwzględniając element wielkości całego ruchu pasażerskiego, wielkość i udział ruchu czarterowego oraz oddziaływanie otoczenia makroekonomicznego w krótkim okresie na ruch całkowity i czarterowy proponuje się by Indeks w tej części był liczony według wzoru:

$$RPL = PKB \times RP / 10\,000^{11} + RC \times UC$$

gdzie:

RPL – oznacza wartość wskaźnika ruchu pasażerskiego w polskich portach lotniczych;

PKB – oznacza wartość Produktu Krajowego Brutto;

RP – oznacza liczbę pasażerów w polskich portach lotniczych w skali roku (ruch całkowity);

RC – oznacza liczbę pasażerów w zagranicznym ruchu czarterowym w polskich portach lotniczych w skali roku;

UC – oznacza udział pasażerów czarterowych w stosunku do całego ruchu, wartość 10 000 jest czynnikiem wyłącznie redukcyjnym.

Taka konstrukcja Indeksu pozwala uchwycić zmiany dotyczące ruchu czarterowego, zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i względnym, przy ograniczonym wpływie na wartość łączną Indeksu RPL, dla którego decydujące znaczenie ma wielkość ruchu całkowitego wspierana przez poziom rozwoju gospodarczego mierzonego PKB. Przykładowa wartość Indeksu RPL w 2011 r. wyliczona według powyższych reguł przedstawiona jest w tab. 4.

¹¹ Uzasadnienie dla wprowadzenia przelicznika 1:10 000 przedstawione jest w artykule na temat wskaźnika SIRYL, op. cit..

Tab. 4. Wartość Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych (lotniczego) w 2011 r.

Wartość PKB w mld PLN	Pasażerski ruch lotniczy w portach w tys.	Pasażerski ruch czarterowy w portach w tys.	Udział ruchu pas. w ruchu całkowitym	Wartość Indeksu RPL
1 523,25	21 825	3 374	0,154	3 844,2

Źródło: opracowanie własne IT na podstawie danych GUS o wartości PKB i portów lotniczych o wielkości ruchu całkowitego i ruchu czarterowego.

Przyjęta konstrukcja Indeksu RPL zakłada możliwość niezależnego zachowania się zmiennych składających się na Indeks. Oznacza to, że wielkość ruchu czarterowego może zmieniać się niezależnie od zmian wielkości ruchu całkowitego, wielkość udziałów ruchu czarterowego jest pochodną zmian bezwzględnych wartości tak ruchu całkowitego, jak czarterowego (ruch może spaść, a udział wzrosnąć i odwrotnie), a zmiany w otoczeniu makroekonomicznym będą oddziaływać na ruch w następnym okresie. Hipotetyczne skutki zmian wskaźników cząstkowych na zmianę wartości Indeksu RPL przedstawiono w tab. 5.

Tab. 5. Hipotetyczne zmiany w wielkości ruchu całkowitego i czarterowego i ich wpływ na wartość Indeksu RPL

	Ruch całkowity w tys.	Wartość PKB w mld PLN*	Ruch czarterowy w tys	Udział ruchu czarterowego	Wartość Indeksu RPL
Rok X	25 000	1 523,25	3 300	0,132	4 243,7
Rok Y	27 000	1 523,25	3 300	0,122	4 515,4
Zmiana w %	8,0	-	0,0	-	6,4
Rok X	25 000	1 523,25	3 300	0,132	4 243,7
Rok Y	27 000	1 523,25	3 000	0,111	4 445,8
Zmiana w %	8,0	-	-9,1	-	4,8
Rok X	25 000	1 523,25	3 300	0,132	4 243,7
Rok Y	25 000	1 523,25	3 700	0,148	4 355,7
Zmiana w %	0,0	-	12,1	-	2,6
Rok X	25 000	1 523,25	3 300	0,132	4 243,7
Rok Y	23 000	1 523,25	3 000	0,130	3 893,5
Zmiana w %	-8,0	-	-9,1	-	-8,25
Rok X	25 000	1 523,25	3 300	0,132	4 243,7
Rok Y	23 000	1 523,25	3 400	0,148	4 006,7
Zmiana w %	-8,0	-	3,0	-	-5,,6

Źródło: opracowanie własne IT.

*Dla lepszego wyeksponowania wzajemnych relacji wielkości i zmian pomiędzy ruchem całkowitym i czarterowym oraz ich wpływu na wartość Indeksu RPL przyjęto stałą wielkość PKB.

4. Konstrukcja Indeksu VIKT i indeksów cząstkowych dla poszczególnych filarów

4.1. W układzie indeksu rocznego

Ze względów metodologicznych i poznawczych założono, by Indeks Vistula w wymiarze podstawowych 4 komponentów (filarów), jak i wartości łącznej wpleciony był w kontekst historyczny, a pierwszym rokiem, dla którego wartość Indeksu jest liczona był 2007. Takie podejście pozwoliło na uchwycenie stanów i procesów w okresie przedkryzysowym, kryzysowym – w różnych jego stadiach – oraz wychodzenia z kryzysu. Tym samym, dane dla wskaźników cząstkowych odnoszące się do 2007 r. kształtować będą I rok monitorowania rynku przy pomocy 4 głównych komponentów i indeksu całościowego. Dla tego roku (T_1) zakłada się umowną wartość wyjściową 100 pkt., dla każdego z 4 głównych komponentów, co oznacza, że łączna wartość Indeksu Vistula stanowić będzie sumę wartości wyjściowych głównych komponentów tj. 400 pkt. Przyjęta wartość wyjściowa jest niezależna od wartości pierwotnych poszczególnych wskaźników i wartości indeksów cząstkowych uzyskanych na podstawie działań przedstawionych w rozdziale 3. Stanowią one jednak punkt odniesienia dla monitorowania zmian na rynku w późniejszym okresie.

Przy konstrukcji indeksów wieloelementowych zasadniczo możliwe są 2 podejścia: albo każdemu z elementów (indeksów cząstkowych/wskaźników) przypisujemy taką samą rangę (wartość) uznając, że ich znaczenie dla badanych zjawisk jest zbliżone, albo rangę tę różnicujemy przyjmując, że wpływ danego komponentu na analizowaną rzeczywistość jest istotnie różny. Wariant pierwszy nie wymaga arbitralnych decyzji i upraszcza obliczenia. Wydaje się jednak, że dla większej adekwatności podejmowanych działań, użyteczności narzędzia i lepszego odzwierciedlenia zachodzących procesów waga przypisywana poszczególnym grupom wskaźników powinna być nieco zróżnicowana. Uwzględniając aspekt wartościowy wyodrębnionych komponentów oraz wyniki symulacji statystycznych, jakie przeprowadzono we wstępnej fazie konstrukcji Indeksu Vistula przyjęto dla poszczególnych filarów następujące współczynniki (wagi)¹²:

- wskaźnik podaży hotelowej – **0,5**
- wskaźnik popytu hotelowego – **1,0**
- wskaźnik zagranicznej turystyki przyjazdowej – **1,5**
- wskaźnik ruchu pasażerskiego w portach lotniczych – **1,0**.

Przyjęcie wag w proponowanych wielkościach spowoduje, że takie samo tempo dynamiki głównych komponentów Indeksu Vistula będzie miało różną siłę oddziaływania na końcowy wynik (łączną wartość i tempo zmian) całego Indeksu Vistula. Obrazuje to tab. 6.

---

¹² Założono, że przyjęcie wagi poniżej 0,5 wskazywać by mogło na niewielkie znaczenie danego Indeksu cząstkowego dla całego obrazu gospodarki turystycznej. Z kolei przeprowadzone symulacje rzeczywistych wartości indeksów cząstkowych wykazały, że waga 0,75 dla indeksu Hs i 1,25 dla indeksu ZTP, przy utrzymaniu pozostałych z wagą 1,0 skutkowało zbyt niewielką wyrazistością różnic w wartościach indeksów cząstkowych w stosunku do zmian wartości wskaźników wyjściowych. Wyniki symulacji wraz z wartością sprzedaży w poszczególnych obszarach przesądziły o wyborze takiego wariantu wag.

Tab. 5. Wartości Indeksu Vistula w zależności od przyjętego wariantu współczynników wagowych

	Indeks Hotelowej Podaży	Indeks Hotelowego Popytu	Indeks Turystyki Przyjazdowej	Indeks Rynku Lotniczego	Indeks Vistula
Dla wariantu równych rang dla wszystkich komponentów/ Indeksów cząstkowych					
Rok wyjściowy T ₁	100	100	100	100	400
Zmiana % w roku T ₂ w stosunku do T ₁	10	5	5	10	7,5
Rok T ₂	110	105	105	110	430
Zmiana % w roku T ₃ w stosunku do T ₂	10	5	5	10	7,5
Rok T ₃ do T ₂	110	105	105	110	430
Rok T ₃ do T ₁	121	110,25	110,25	121	462,5
Dla wariantu zróżnicowanych rang dla poszczególnych komponentów/ Indeksów cząstkowych					
Rok wyjściowy T ₁	50	100	150	100	400
Zmiana % w roku T ₂ w stosunku do T ₁	10	5	5	10	6,9
Rok T ₂	55	105	157,5	110	427,5
Zmiana % w roku T ₃ w stosunku do T ₂	10	5	5	10	6,9
Rok T ₃ do T ₂	55	105	157,5	110	427,5
Rok T ₃ do T ₁	60,5	110,25	165,4	121	457,15

Źródło: opracowanie własne IT.

Wykazana w tab. 5 nieco większa wartość łączna całego Indeksu Vistula w wariacie rang zróżnicowanych wynika z wyższego (niż średnie dla całego Indeksu) tempa wzrostu w indeksie cząstkowym obdarzonym wyższą rangą (większym udziałem) w kompozycji całego Indeksu Vistula.

Wielkość zmian procentowych rok do roku została wyliczona na podstawie zmian wartości poszczególnych komponentów (wskaźników/indeksów cząstkowych) określonych przez podane wzory dla indeksu H_s, indeksu H_d, indeksu ZTP i indeksu RPL. Różnica w sumach zmian dla wszystkich czterech komponentów wyznacza procentową zmianę wartości całego Indeksu Vistula. Prócz określenia tempa zmian rok do roku wartość indeksu ogólnego i indeksów cząstkowych została wyliczana w stosunku do roku bazowego (tj. 2007 r. – wyjściowego) jako wartość skumulowana, obrazująca skalę zmian w średnim, a w przyszłości także w długim okresie. Metoda wyliczania wartości indeksów cząstkowych i Indeksu Vistula w kolejnych latach przedstawiona została poniżej.

Wartość indeksów w I badanym roku (2007)

$I_{Hs_{t_1}} = 50$ pkt.

$I_{Hd_{t_1}} = 100$ pkt.

$I_{ZTP_{t_1}} = 150$ pkt.

$I_{RPL_{t_1}} = 100$ pkt.

łączna wartość Indeksu Vistula $I_{V_{t_1}} = I_{Hs_{t_1}} + I_{Hd_{t_1}} + I_{ZTP_{t_1}} + I_{RPL_{t_1}} = 400$ pkt.

Wartość indeksów w II badanym roku (2008)

Określona procentowym tempem zmian wartości poszczególnych filarów (komponentów) wyznaczonych wzorami podanymi wyżej.

$IHS_{t2} = 50 + NHS_{t2-t1}\%$ (gdzie $NHS\%$ oznacza wielkość zmian w % między rokiem badanym, a poprzednim wskaźnika Podaży Hotelowej);

$IHD_{t2} = 100 + NHD_{t2-t1}\%$ (gdzie $NHD\%$ oznacza wielkość zmian w % między rokiem badanym, a poprzednim wskaźnika Popytu Hotelowego);

$IZTP_{t2} = 150 + NZTP_{t2-t1}\%$ (gdzie $NZTP\%$ oznacza wielkość zmian w % między rokiem badanym a poprzednim wskaźnika Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej);

$IRPL_{t2} = 100 + NRPL_{t2-t1}\%$ (gdzie $NRPL\%$ oznacza wielkość zmian w % między rokiem badanym a poprzednim wskaźnika Ruchu Pasażerskiego Lotniczego).

Łączna wartość Indeksu Vistula $IV_{t2} = IHS_{t2} + IHD_{t2} + IZTP_{t2} + IRPL_{t2}$

Wartość indeksów w III badanym roku (2009)

Wariant zmian rok do roku, jak dla wartości liczonej w II badanym roku, przy czym formułę $N_{i t2-t1}\%$ zastępuje formuła $N_{i t3-t2}\%$, a wartość Indeksu Vistula w 2008 r. wyznacza równanie $IV_{t3} = IHS_{t3} + IHD_{t3} + IZTP_{t3} + IRPL_{t3}$ z analogiczną metodą wyliczenia $N_{i t3-t2}\%$, jak dla roku II (2008).

Wariant zmian skumulowanych, to zmiana wartości Indeksu Vistula i indeksów dla poszczególnych komponentów w stosunku do roku bazowego wyznaczona procentową zmianą wartości dla poszczególnych filarów (komponentów) pomiędzy rokiem III, a pierwszym rokiem badania wg formuły $N_{t3-t1}\%$.

Skumulowana wartość Indeksu Vistula i indeksów częściowych wyznaczona jest wzorem:

$$SIV_{t3} = (50 + NHS_{t3-t1}\%) + (100 + NHD_{t3-t1}\%) + (150 + NZTP_{t3-t1}\%) + (100 + NRPL_{t3-t1}\%);$$

gdzie SIV_{t3} to skumulowana wartość Indeksu Vistula w trzecim roku badania, $N_{i t3-t1}\%$ oznacza procentową różnicę wartości wskaźników częściowych wyznaczonych wzorami podanymi wyżej pomiędzy rokiem bazowym (2007), a rokiem badania (2009). W każdym kolejnym roku postępujemy według tych procedur.

4.2. W układzie indeksów kwartalnych

Ze względu na skalę zmian na rynku, ich wpływ na bieżącą sytuację oraz stopień dostępność danych w przypadku indeksu kwartalnego VIKTQ zakłada się następujące modyfikacje procedury w stosunku do indeksu rocznego:

a) Indeks hotelowej podaży H_s przyjmowany jest w stałej wartości 50 dla każdego kwartału z uwzględnieniem procentowej zmiany rocznej z poprzedniego roku. Uznano, że takie ujęcie odpowiada rzeczywistym skutkom oddziaływania tego komponentu na cały rynek turystyczny w krótkim okresie. Inną możliwością jest całkowita eliminacja tego wskaźnika częściowego. Powodowałoby to jednak trudniej porównywalne wielkości kwartalne i roczne.

b) Indeks zagranicznej turystyki przyjazdowej ograniczony będzie do 4 (z 5 w ujęciu rocznym) wskaźników częściowych przy wyeliminowaniu wskaźnika „rezonansu społecznego” (relacja liczby turystów do liczby mieszkańców).

c) Indeks zagranicznej turystyki przyjazdowej uwzględniać będzie recepcję ruchu z 20 krajów o największym udziale w wartości wskaźnika „WUTZ dla Polski” w poprzednim roku, a nie z 40, jak to jest liczone przy sumie wartości standaryzowanych w ujęciu rocznym.

W pozostałych punktach VIKTQ będzie wyliczany tak, jak dla wartości rocznej Indeksu. Zakłada się, że pierwszym okresem, dla którego będzie wyliczona wartość VIKTQ (i indeksów częściowych) będzie I kwartał 2011 r. łącznie VIKTQ powstawać będzie w oparciu o wyliczenia na podstawie kwartalnych wartości i zmian 11 wskaźników pierwotnych.

Ze względu na bardzo dużą sezonowość ruchu turystycznego we wszystkich analizowanych segmentach brak jest uzasadnienia dla monitorowania zmian w układzie kwartał do kwartału. Takim punktem odniesienia powinny być wielkości pierwotne i wartość indeksów częściowych oraz całego VIKTQ **w analogicznych kwartałach** poprzedniego roku (lat wcześniejszych). Przyjęto, że VIKTQ, a także kwortalne wskaźniki częściowe będą wyliczane również w wariacie wartości skumulowanych od kwartałów bazowych 2011 r.

5. Analiza i interpretacja wyników

Na podstawie przyjętych założeń i przedstawionych w rozdz. 3 oraz 4 algorytmów postępowania zebranych danych, dokonano stosownych przekształceń i interpretacji. Ponieważ moduł roczny różni się w pewnym stopniu, co do zakresu obszarów badania, zakresu czasowego, konstrukcji modelowej i zastosowanej metodologii, od modułu kwartalnego zostały one przeanalizowane, przedstawione i zinterpretowane odrębnie.

5.1. W układzie indeksu rocznego

Jak wspomniano wcześniej zakres czasowy analizy rocznej obejmuje okres lat 2007-2012. Celem tego jest uwzględnienie poziomu wyjściowego, jaki miał miejsce w 2007 r., a więc w okresie niezwykle wysokiego stanu koniunktury gospodarczej i bardzo wysokiej aktywności na rynku turystycznym. Czas ten poprzedzał wejście w poważny kryzys finansowo-gospodarczy, który przy globalnym charakterze objął także w pewnym zakresie gospodarkę i społeczeństwo Polski. Pojawienie się gwałtownych zjawisk kryzysowych na świecie datowane jest na drugą połowę 2008 r. Wychodzenie z kryzysu okazało się znacznie bardziej skomplikowane i ograniczane szeregiem czynników (które wcześniej nie były w wystarczającym stopniu brane pod uwagę) niż początkowo sądzono. W układzie światowym, w niektórych aspektach i na niektórych rynkach, skutki kryzysu odczuwalne były w dalszym ciągu w 2012 r. Stąd niezwykle interesujące i ważne z punktu widzenia kondycji polskiej gospodarki turystycznej było prześledzenie, czy i w jakim stopniu czynniki kryzysowe oraz postkryzysowe oddziały na koniunkturę turystyczną w Polsce, czy polska turystyka i polska gospodarka turystyczna wykazały pewną autonomiczną siłę witalną pozwalającą na niepoddawanie się globalnym zjawiskom kryzysowym i poważnemu osłabieniu tendencji rozwojowych w gospodarce polskiej, czy też kryzys światowy i meandry wychodzenia z niego znalazły pełne odbicie na polskim rynku turystycznym, a także odpowiedź na pytanie, jak przebiegał ten proces do 2012 r..

Poniższa analiza została przeprowadzona dla każdego z wyznaczonych konstrukcją Indeksu Vistula obszarów, tj. indeksów cząstkowych, a jej zwieńczeniem jest łączna wartość Indeksu Vistula w poszczególnych latach wraz z pokazaniem rok do roku i skumulowanych zmian od początku okresu badania.

5.1.1. Popyt hotelowy

Poziom popytu hotelowego oceniany był na podstawie wcześniej podanych parametrów, tj. liczby udzielonych noclegów w poszczególnych kategoriach, wagi przypisanej kategoriom oraz stopnia wykorzystania pokoi hotelowych w poszczególnych kategoriach i wyliczony według przyjętego algorytmu (szczegóły wyliczeń w zał. 1R).

Uzyskane wyniki (wartości Indeksu Hd) pozwalają zauważyć, że popyt na polskim rynku hotelowym zaczął odczuwać zjawiska kryzysowe w 2008 r., kiedy to wzrost wyniósł tylko 1,4%, natomiast kryzys w pełni ujawnił się w 2009 r., kiedy wartość Indeksu Hd spadła o ponad 9% w stosunku do poprzedniego roku. Kolejne lata oznaczały się jednak bardzo dynamicznym wzrostem sięgającym nawet w okresie 2010-2011 15% (rok do roku). Warto też zauważyć, że poziom wartości Indeksu Hd z 2007 r. został już przekroczony w 2010 r. W 2012 r. wartość Indeksu Hd była wyższa niż w roku bazowym o 35,5%. Można zatem ocenić, że wprawdzie kryzys 2008-2009 bardzo wyraźnie zaznaczył się w przypadku popytu na usługi hotelowe w Polsce, to wyjście z niego miało charakter niezwykle dynamiczny i charakteryzowało się 3 kolejnymi latami wysokiego wzrostu. Sytuacja ta wraz sygnałami płynącymi z otoczenia makroekonomicznego skłania do prognozy, że dodatnia dynamika

(w układzie r/r) Indeksu Hd będzie utrzymana także w 2013 r. lecz skala tego wzrostu będzie znacznie skromniejsza i może kształtować się na poziomie 6-8% w stosunku do wartości Hd w 2012 r.

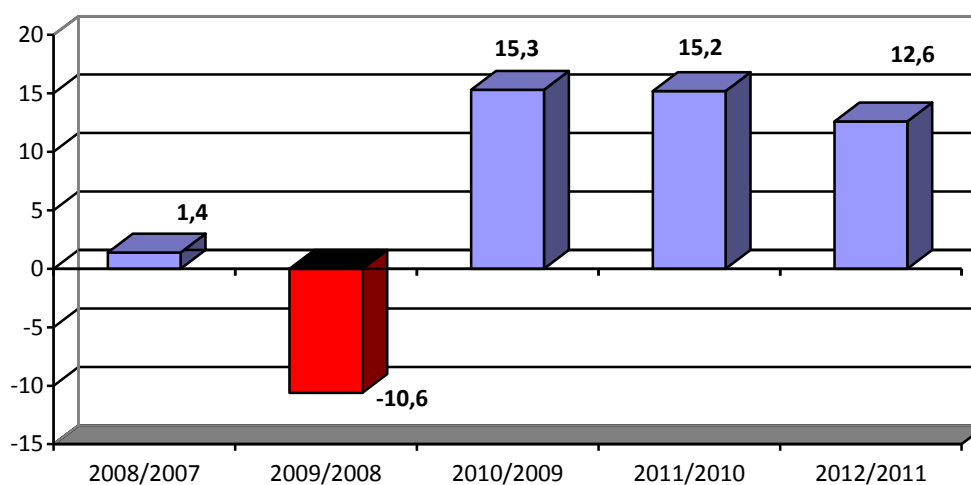
Wartości Indeksu Hd wraz ze zmianami w latach 2007-2012 przedstawione są w tab. 1R, natomiast sama dynamika zmian na rys. 1R.

Tab. 1R. Wartość Indeksu popytu hotelowego Hd w latach 2007-2012; zmiany wobec roku poprzedniego i roku bazowego (2007)

Rok	Suma wartości Indeksu Popytu hotelowego dla roku	Zmiana do roku poprzedniego		Zmiana do 2007 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2007=100	Zmiana w %
2007	26 603,4	-	-	-	-
2008	26 981,0	101,4	1,4	101,4	1,4
2009	24 111,5	89,4	-10,6	90,6	-9,4
2010	27 789,6	115,3	15,3	104,5	4,5
2011	32 025,5	115,2	15,2	120,4	20,4
2012	36 053,1	112,6	12,6	135,5	35,5

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

Rys. 1R. Zmiany indeksu popytu hotelowego (Hd) wobec roku poprzedniego w latach 2007-2012; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

5.1.2. Zagraniczna Turystyka Przyjazdowa

Zgodnie z założeniami przyjętymi dla konstrukcji indeksów cząstkowych w module rocznym dla zagranicznej turystyki przyjazdowej (ZTP) uwzględniono sumę wartości standaryzowanych dla 5 wskaźników cząstkowych branych pod uwagę przy obliczaniu Wskaźnika Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ według danych dla danego roku¹³. Niezmienna jest przy tym liczba krajów (40) i ich lista. Kraje oceniane w ten sposób w Indeksie ZTP to główne rynki dla polskiej turystyki przyjazdowej z punktu widzenia liczby przyjazdów, wpływów dewizowych i korzystania przez cudzoziemców z hoteli. Wykaz wskaźników cząstkowych w segmencie WUTZ dla Polski został przedstawiony w rozdz. 3. W tym miejscu można dodać, że w znacznej części (odmiennie niż to ma miejsce przy Indeksie Hd, Hs i RPL, gdzie są do dyspozycji twarde dane o bazie hotelowej i ruchu lotniczym) przy Indeksie ZTP opierać się musimy na wynikach badań (tak odnośnie wielkości ruchu, jak i jego konsekwencji finansowych), co w pewnym zwiększa ryzyko niepewności uzyskiwanych wyników. Ponieważ jednak są to wyniki najbardziej wiarygodne z dostępnych (innych badań nie ma lub ich wyniki są nieprzydatne dla takich analiz) zdecydowano się na taką właśnie metodę postępowania i interpretacji.

Wyliczona przyjętą metodą wartość Indeksu ZTP wykazuje w analizowanym okresie zarówno spadki, jak i mniej lub bardziej dynamiczne wzrosty. Poważny spadek wartości Indeksu ZTP zaobserwować można w 2008 r., a jego statystyczny wymiar był dostrzegalny również w 2009 r., kiedy to niewielki nominalny wzrost nie zdołał wyprowadzić wartości wskaźnika ponad poziom uzyskany w 2007 r. Spadek wartości Indeksu ZTP wystąpił także w 2011 r., co można wiązać z tzw. drugą falą kryzysu, przejawiającą się głównie w sferze budżetowej w Europie. Okresy wyraźnej dodatniej dynamiki (i odbicia rynku przyjazdowego), to lata 2010 i 2012. O ile w 2010 r. również turystyczny rynek światowy wykazywał ponadprzeciętne ożywienie, to wyniki 2012 r. ocenić trzeba jako korzystne ze względu na specyfikę polskiego rynku (duża poprawa z kierunków krajów WNP), a także sprzyjające pozytywnym zmianom duże wydarzenie sportowe (Euro 2012).

Mimo kryzysowych i pokryzysowych perturbacji na rynku turystycznym (szczególnie w Europie Zachodniej) wartość Indeksu ZTP w okresie 2007-2012 wzrosła o ponad 12%, a od 2010 r. utrzymuje wartość ponad tą uzyskaną w bazowym roku przedkryzysowym, tj. 2007. Prognozy wartości Indeksu ZTP za 2013 r. obarczone są wysokim stopniem niepewności. Instytut Turystyki szacuje, że wartość ta wzrośnie, ale nie więcej niż o 2-3%.

Szczegółowe dane o wartościach Indeksu ZTP i zmianach w tym zakresie przedstawia tab. 2R, natomiast procentowe zmiany rok do roku rys. 2R.

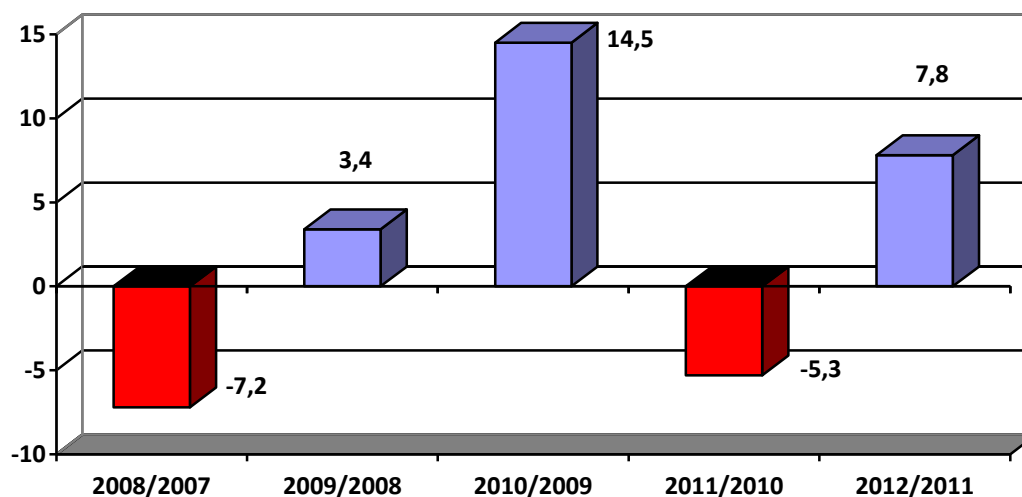
¹³ Opracowania dla Polskiej Organizacji Turystycznej dotyczące WUTZ oznaczone są kolejnymi latami. Najnowsze opracowanie ma tytuł WUTZ 2013. W każdym jednak przypadku odnosi się do danych z roku wcześniejszego, tj. WUTZ 2013 opiera się na danych z 2012 r. Ponieważ w przypadku Indeksu Wistula i Indeksów cząstkowych, w tym Indeksu ZTP interesuje nas stan w konkretnym roku, a nie nr opracowania WUTZ, suma wskaźników standaryzowanych stanowiąca podstawę wyliczenia wartości Indeksu ZTP za 2007 r. znajduje swoje odbicie w wyliczeniach WUTZ 2008 i to samo dotyczy lat kolejnych (wartości dla 2012 r. z WUTZ 2013).

Tab. 2R. Wartość Indeksu Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej ZTP w latach 2007-2012; zmiany wobec roku poprzedniego

Rok	Suma wartości Indeksu Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej dla roku	Zmiana do roku poprzedniego		Zmiana do 2007 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2007=100	Zmiana w %
2007	17,6371	-	-	-	-
2008	16,3746	92,8	-7,2	92,8	-7,2
2009	16,9343	103,4	3,4	96,0	-4,0
2010	19,3881	114,5	14,5	109,9	9,9
2011	18,3563	94,7	-5,3	104,1	4,1
2012	19,7833	107,8	7,8	112,2	12,2

Źródło: opracowanie IT *Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ 2013* na potrzeby Polskiej Organizacji Turystycznej i lata wcześniejsze.

Rys. 2R. Zmiany indeksu zagranicznej turystyki przyjazdowej (ZTP) wobec roku poprzedniego w latach 2007-2012; zmiana w %

Źródło: opracowanie IT *Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ 2013* na potrzeby Polskiej Organizacji Turystycznej i lata wcześniejsze.

5.1.3. Ruch pasażerski w portach lotniczych

Wartość Indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPL) oparta jest na algorytmie uwzględniającym wielkość całkowitego ruchu pasażerskiego w polskich portach lotniczych, wielkości i udziale w całkowitym ruchu liczby pasażerów zagranicznych połączeń czarterowych oraz czynnika makroekonomicznym w postaci wartości PKB. Szczegółowe dane dotyczące podstaw wyliczeń znajdują się w zał. 2R. Wszystkie dane służące do określenia wartości tego komponentu Indeksu Vistula opierają się na tzw. „twardych danych” GUS i portów lotniczych, co zmniejsza obszar niepewności przy ich ocenie.

Dynamika dorocznych zmian wartości Indeksu RPL w kolejnych latach poddanych analizie jest wysoka (przekracza 12,5%, a w 2008 r. było to nawet powyżej 23%) i dodatnia, z wyjątkiem 2009 r. kiedy wystąpił minimalny spadek (o 0,2%). Oznacza to, że także w filarze ruchu lotniczego kryzys finansowo-gospodarczy zaznaczył swój wpływ, choć został on z nadwyżką zrekomensowany w kolejnych 3 latach dwucyfrowych wzrostów.

Odnosząc wyniki Indeksu RPL do roku bazowego zaobserwować można bardzo wyraźny wzrost (o prawie 80%), co wskazuje, że ta część rynku znalazła się innym miejscu rzeczywistości społeczno-gospodarczej niż była w okresie przedkryzysowym. Dowodzi to ponadprzeciętnej żywotności tego segmentu gospodarki turystycznej. Z drugiej strony należy pamiętać, że polski rynek transportu lotniczego w dalszym ciągu pozostaje niewielkim na tle innych krajów Europy Zachodniej, stąd można oczekiwać, że zmiany będą znacznie bardziej wyraziste niż na rynkach dojrzałych. Pozostaje on też rynkiem stosunkowo wrażliwym na impulsy z otoczenia makroekonomicznego. Mogą one na tyle silnie wpłynąć na wartość Indeksu RPL, że nie wzrośnie ona w 2013 r. Przy spadku ruchu czarterowego, zmniejszeniu jego udziału w całym ruchu, niewielkim wzroście całkowitego ruchu pasażerskiego i bardzo ograniczonym wpływie czynnika makroekonomicznego prognozowana jest wartość podobna do tej, jaką uzyskano w 2012 r.

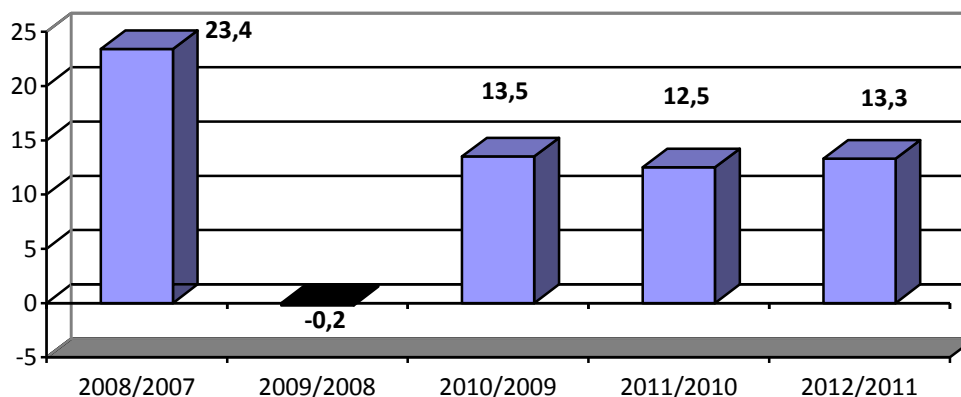
Szczegółowe dane o wartościach Indeksu RPL i zmianach w tym zakresie przedstawia tab. 3R, natomiast procentowe zmiany rok do roku rys. 3R.

Tab. 3R. Wartość Indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPL) w latach 2007-2012; zmiany wobec roku poprzedniego

Rok	Suma wartości Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych dla roku	Zmiana do roku poprzedniego		Zmiana do 2007 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2007=100	Zmiana w %
2007	2 454,2	-	-	-	-
2008	3 028,1	123,4	23,4	123,4	23,4
2009	3 020,9	99,8	-0,2	123,1	23,1
2010	3 428,6	113,5	13,5	139,7	39,7
2011	3 856,9	112,5	12,5	157,2	57,2
2012	4 368,3	113,3	13,3	178,0	78,0

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych portów lotniczych, ULC i GUS.

Rys. 3R. Zmiany indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPL) wobec roku poprzedniego w latach 2007-2012; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych portów lotniczych, ULC i GUS.

5.1.4. Podaż hotelowa

Podaż hotelowa to czwarty, dopełniający, komponent składający się na całość obszarów monitorowanych przez Indeks Vistula. Ma on tę specyfikę, że z racji bazy materialnej na jakiej się opiera, możemy w tym przypadku spodziewać się wzrostu zasobów (i ich jakości) bądź stagnacji. Do sytuacji wybitnie kryzysowej trzeba by zaliczyć takie okresy, kiedy baza hotelowa skurczyłaby się i/lub pogorszyłaby się jej struktura jakościowa na tyle, że znalazłoby to wyraz w mniejszej wartości indeksu podaży hotelowej. Oznacza to, że w tym przypadku nie będziemy mieli spektakularnych wzrostów wartości indeksu cząstkowego w układzie rok do roku, i raczej nie należy oczekiwać spadku jego wartości. Natomiast mniejszy bądź większy systematyczny wzrost będzie skutkował wyraźnym powiększeniem wartości skumulowanej w stosunku do roku bazowego.

Indeks podaży hotelowej (oznaczony dalej jako Hs) zgodnie z założeniami metodologicznymi uwzględnia liczbę miejsc noclegowych w hotelach oraz kategorię obiektu z przypisaną do niej wagą. Szczegółowe dane wyjściowe dla okresu 2007-2012 przedstawiona są w załączniku 3R.

W analizowanym okresie Indeks Hs wzrastał w każdym roku (zgodnie z teoretycznymi oczekiwaniami, w układzie r/r). Poza 2008 r. kiedy wzrost wyniósł prawie 15% (mógł to być efekt inwestycyjnych decyzji przedkryzysowych) w pozostałych latach dynamika zawierała się w przedziale 7-10% i nigdy nie była mniejsza niż 5%. Ten solidny coroczny wzrost przełożył się na zwiększenie wartości Indeksu Hs w 2012 r. o ponad 56% w stosunku do roku bazowego. Oznacza to, że tylko Indeks RPL miał w latach 2007-2012 większy wzrost wartości.

Różnica w dynamice wartości indeksów popytu i podaży hotelowej jaka się ujawniła może skutkować w niedługim czasie następującymi scenariuszami: nastąpi dalsza zmiana w jakościowej strukturze popytu na rzecz zwiększenia udziału nabywanych usług w obiektach wyższych kategorii, nastąpi odwrócenie proporcji i dynamika wzrostu Hd będzie przewyższać dynamikę Hs, dojdzie do stagnacji po stronie podażowej w średnim okresie, m.in. w wyniku pogorszenia się wskaźników efektywności wykorzystania bazy hotelowej; wszystkie te czynniki mogą wystąpić niealternatywnie. Niemniej, na najbliższy okres tj. 2013 r. prognozuje się wzrost wartości Hs o ok. 6%, a więc na poziomie dolnej granicy prognozowanego na 2013 r. wzrostu Indeksu Hd.

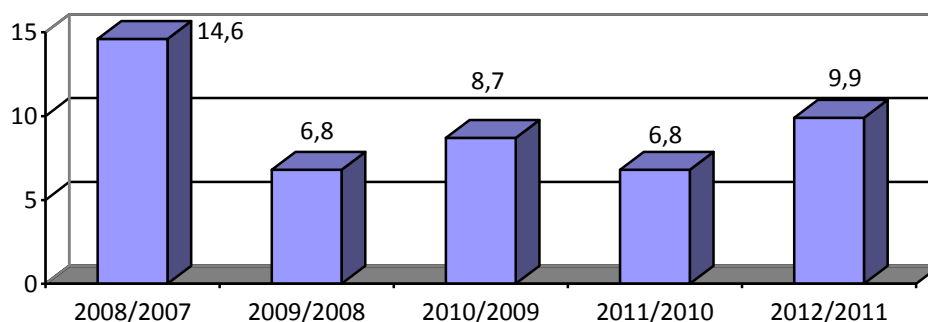
Szczegółowe dane o wartościach Indeksu Hs i zmianach w tym zakresie przedstawia tab. 4R, natomiast procentowe zmiany rok do roku rys. 4R.

Tab. 4R. Wartość Indeksu Podaży Hotelowej (Hs) w latach 2007-2012 oraz zmiany wobec roku poprzedniego

Rok	Suma wartości Indeksu Podaży Hotelowej	Zmiana do roku poprzedniego		Zmiana do 2007 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2007=100	Zmiana w %
2007	374,5	-	-	-	-
2008	429,2	114,6	14,6	114,6	14,6
2009	458,5	106,8	6,8	122,4	22,4
2010	498,3	108,7	8,7	133,1	33,1
2011	532,4	106,8	6,8	142,2	42,2
2012	585,1	109,9	9,9	156,2	56,2

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

Rys. 4R. Zmiany indeksu podaży hotelowej (Hs) w latach 2007-2012; zmiana w %

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

5.1.5. Łączna wartość Indeksu rocznego (VIKT)

Przy analizie łącznej wartości indeksu rocznego VIKT bierzemy pod uwagę wartości wszystkich 4 indeksów cząstkowych, a także wagi przypisane każdemu z indeksów, co zostało wyjaśnione w części metodologicznej opracowania (rozdz. 4.1.). Przyjęte wagi oraz założenie, że w 2007 r. wielkość bazowa dla każdego indeksu cząstkowego równa jest 100 pkt ze współczynnikiem przyjętej wagi, skutkowały sumą i łączną wartością Indeksu VIKT w wysokości 400 pkt (100+150+100+50).

Zmiany procentowe wartości indeksów cząstkowych w kolejnych latach z uwzględnieniem wag przekładają się na sumę łączną tych wartości w stosunku do roku bazowego. Dzięki czemu możemy określić sumę dla każdego roku. W wyniku takiej procedury możemy określić punktową i procentową wielkość zmian ostatniego roku do roku bazowego, a także do każdego roku wcześniejszego, zmiany rok do roku, tak w punktach, jak i procentach.

Wyliczone wyżej wartości indeksów cząstkowych pozwoliły na określenie sumy ich wartości dla każdego roku, z uwzględnieniem wag, a to z kolei, na porównanie wartości sumarycznych i ich rocznych odchyień.

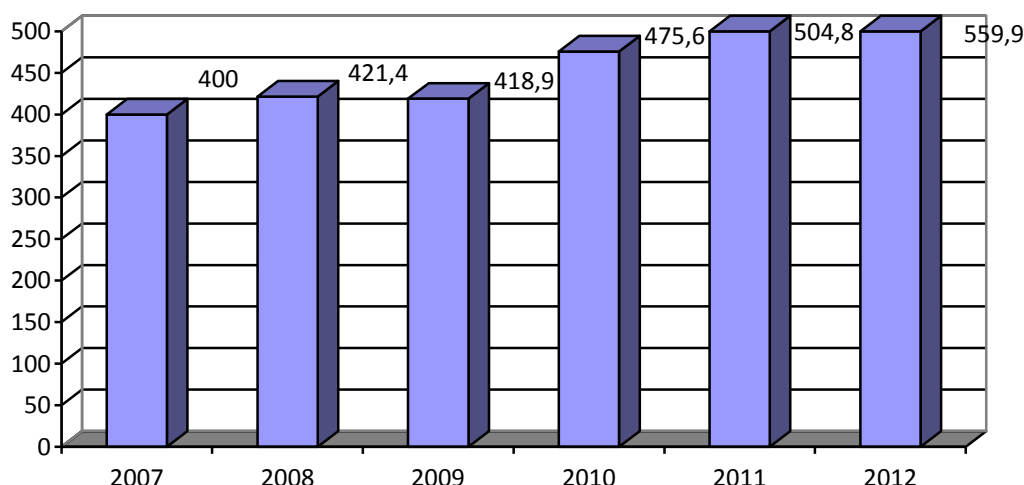
Ogółem roczna wartość VIKT wzrosła z 400 pkt w 2007 r. do 559,9 pkt. w 2012 r., tj. o 40,0%, co jeśli uwzględnić długość analizowanego okresu i kryzysowe oraz pokryzysowe perturbacje gospodarcze należy uznać za wzrost znaczący. W tym czasie tylko w jednym roku 2009 (w stosunku do 2008) miał miejsce nieznaczny spadek wartości indeksu VIKT – o 0,6%. Najwyższa dodatnia dynamika ujawniła się w 2010 r. wobec kryzysowego 2009 r. i wyniosła 13,5% oraz 2012 r. – prawie 11%. W 2008 r. i 2011 wystąpił wzrost o połowę mniej dynamiczny niż w 2012 r. Powyższe wartości i zmiany świadczą o tym, że Indeks VIKT dość wiernie oddaje ogólne przekonanie, który z okresów był lepszy, a który gorszy (przy znanych przyczynach). Ma tę przewagę nad intuicyjnym postrzeganiem, że jest wymierny i definiuje te obszary gospodarki turystycznej, które zdecydowały o konkretnej wartości Indeksu i zmian w danym roku. Np. słabsze wyniki ZTP w 2008 r. nie przesądziły o pograżeniu wartości łącznej VIKT, natomiast skumulowanie się niekorzystnych zjawisk w segmencie hotelowym i lotniczym w 2009 r. poskutkowało jedynym spadkiem wartości VIKT w badanym okresie. Szczegółowe dla każdego roku dane dotyczące nominalnych wartości indeksów cząstkowych, ich wartości z uwzględnieniem wag, sumy VIKT i zmiany zarówno rok do roku, jak i roku końcowego do początkowego przedstawiono w tab. 5R. Daje ona syntetyczny (ze względu na sumy) i szczegółowy (ze względu na wartości nominalne indeksów cząstkowych i zmiany procentowe) obraz polskiej gospodarki turystycznej widzianej przez pryzmat Indeksu Vistula (na rys. 5R przedstawiono wartości VIKT w ujęciu graficznym).

Tab. 5R. łączna wartość rocznego Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula (VIKT) w latach 2007-2012 oraz zmiany wobec roku poprzedniego

Okres	Indeks cząstkowy								Suma
	Hd wartość		ZTP wartość		RPL wartość		Hs wartość		
	nominal.	bazowa	nominal.	bazowa	nominal	bazowa	nominal	bazowa	
2007	26 603,4	100	17,6371	150	2 454,2	100	374,5	50	400
2008	26 981,0	101,4	16,3746	139,3	3 028,1	123,4	429,2	57,3	421,4
2009	24 111,5	90,6	16,9343	144,0	3 020,9	123,1	458,5	61,2	418,9
2010	27 789,6	104,5	19,3881	164,9	3 428,6	139,7	498,3	66,5	475,6
2011	32 025,5	120,4	18,3563	156,1	3 856,9	157,2	532,4	71,1	504,8
2012	36 053,1	135,5	19,7833	168,3	4 368,3	178,0	585,1	78,1	559,9
Zmiana % wartości Indeksów cząstkowych i sumy IV									
2008/ 2007	1,4		-7,2		23,4		14,6		5,3
2009/ 2008	-10,6		3,4		-0,2		6,8		-0,6
2010/ 2009	15,3		14,5		13,5		8,7		13,5
2011/ 2010	15,2		-5,3		12,5		6,8		6,1
2012/ 2011	12,6		7,8		13,3		9,9		10,9
2012/ 2007	35,5		12,2		78,0		56,2		40,0

Źródło: opracowanie i obliczenia własne IT na podstawie źródeł wskazanych wcześniej w tab. 1R-4R.

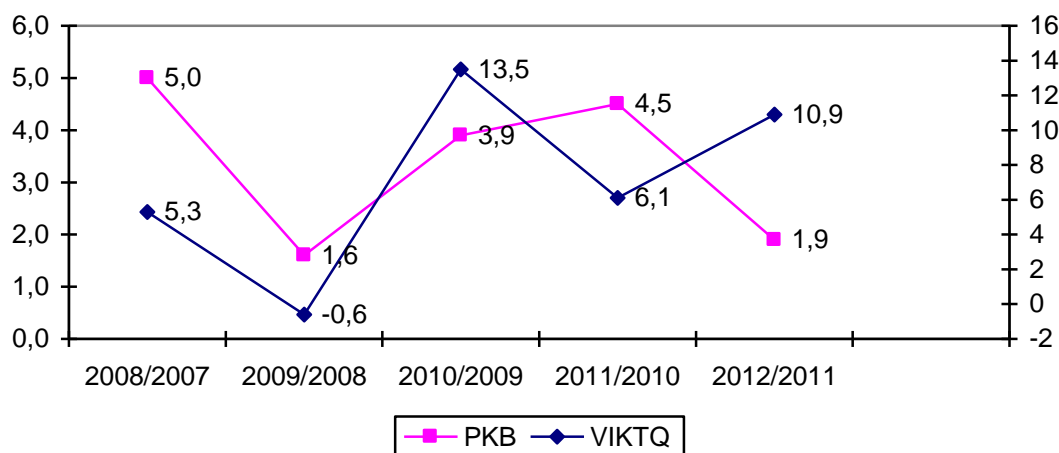
Rys. 5R. Wartość Indeksu Vistula w ujęciu rocznym (VIKT) w latach 2007-2012

Źródło: opracowanie własne IT na podstawie danych z tab. 5R.

Dokonane porównanie zmienności łącznej rocznej wartości Indeksu Vistula z dynamiką polskiego PKB wykazuje stosunkowo dużą zbieżność. Nieco odmienny układ trendów miał miejsce w 2011 r. i w 2012 r. W odniesieniu do 2011 r. można tłumaczyć tzw. drugą falą kryzysu, który znacznie silniej objawił się w kontekście międzynarodowym i wpłynął negatywnie na turystykę przyjazdową do Polski. Z kolei odwrócenie kierunków w 2012 r. dla silnie rosnącej wartości VIKT miało swoją przyczynę w stymulujących wydarzeniach, jakimi były Euro 2012 i silne ożywienie na polskim rynku lotniczym, przy wyraźnej słabnącej dynamice wzrostu gospodarczego, co można tłumaczyć dotarciem do Polski drugiej fali kryzysu. Generalnie jednak charakterystyka rozkładów jest zbliżona. Przedstawiona jest to na rys. 6R. Dla lepszego uwypuklenia zmienności obu parametrów przyjęto różne graficznie skale zmian (lewą dla PKB, prawą dla VIKT).

Rys. 6R. Dynamika w % zmian w rocznej wartości PKB dla Polski i VIKT w latach 2007-2012 w stosunku do roku poprzedniego.

Źródło: opracowanie własne IT na podstawie: dla danych VIKT z tab. 5R, dla danych PKB – GUS.

5.2. Wartość Indeksu w module kwartalnym

Zgodnie z założeniami badawczymi zmiany w polskiej gospodarce turystycznej monitorowane za pomocą Indeksu Vistula może być i jest prowadzone także w układzie czasowym poszczególnych kwartałów. Jak zaznaczono w wcześniej przy obliczaniu indeksu kwartalnego (VIKTQ) uwzględnione są wszystkie obszary badania, tj. podaż i popyt hotelowy, zagraniczna turystyka przyjazdowa oraz rynek transportu lotniczego, przy czym dla podaży hotelowej założono wartość stałą dla wszystkich kwartałów w danym roku na podstawie roku poprzedniego, a w komponencie zagranicznej turystyki przyjazdowej pominięto jeden ze wskaźników cząstkowych (tzw. rezonansu społecznego¹⁴).

Okresem badania objęto wszystkie kwartały lat 2011-2012 oraz pierwsze 2 kwartały 2013 r. Dokonano też oszacowania wartości prognostycznych na III i IV kwartał 2013 r. Przy wyliczeniu wartości Indeksu i wartości cząstkowych korzystano z publikowanych i niepublikowanych danych GUS, wyników badań nad zagraniczną turystyką przyjazdową prowadzonych przez Instytut Turystyki i inne jednostki badawcze na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki, Narodowego Banku Polskiego oraz Polskiej Organizacji Turystycznej, danych publikowanych przez Urząd Lotnictwa Cywilnego oraz publikowanych i niepublikowanych danych portów lotniczych o ruchu pasażerskim. Koniecznym jest zaznaczenie, że dane w układzie kwartalnym, a zatem i wartość VIKTQ w odniesieniu do kwartałów 2013 r. muszą być traktowane jako wstępne i mogą ulec pewnym przewartościowaniom w późniejszym okresie wraz z postępującą weryfikacją danych wyjściowych. Dotyczy to szczególnie szacunków dotyczących zagranicznej turystyki przyjazdowej, danych o ruchu lotniczym i wielkościach PKB.

Ze względu na bardzo wysoką sezonowość ruchu turystycznego, w tym lotniczego, porównania dokonane zostały wyłącznie w obrębie analogicznych kwartałów kolejnych lat. Porównywanie następujących po sobie kwartałów w ujęciu ciągłym w odniesieniu do badania koniunktury w gospodarce turystycznej pozbawione jest wartości poznawczej z uwagi na jej oczywiste wysokie wartości w II i III kwartale oraz niskie w I i IV (poza przedmiotowymi i/lub regionalnymi wyjątkami, jak np. sezon narciarski w górach).

5.2.1. Popyt hotelowy

Analogicznie do postępowania przy badaniu tego obszaru dla wartości Indeksu rocznego dokonano wyliczenia wartości komponentu w ujęciu kwartalnym. Wzięte zostały pod uwagę wskaźniki liczby udzielonych noclegów w hotelach w każdym kwartale w podziale na kategorie obiektów (bez hoteli w trakcie kategoryzacji) indeksowane kategorią. Uzyskane wartości przedstawiono w tab. 1Q (szczegółowe dane pozwalające na wyliczenie wartości indeksu w poszczególnych kwartałach w załączniku nr 1Q).

---

¹⁴ Objaśnienie tego wskaźnika i przyczyny jego pominięcia w układzie kwartalnym przedstawiono we wcześniejszym rozdziale.

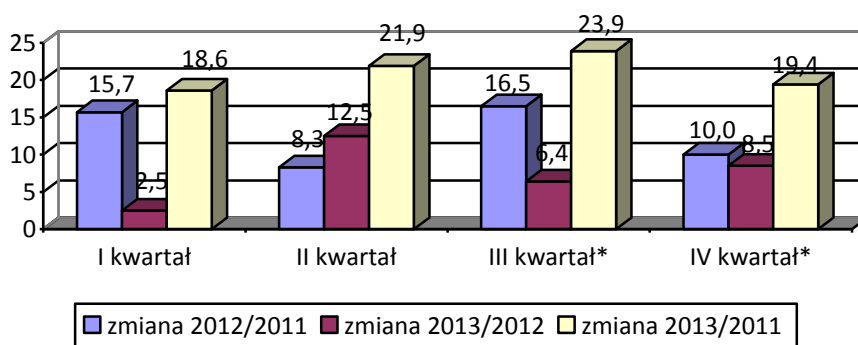
Tab. 1Q. Wartość Indeksu popytu hotelowego HdQ wg kwartałów w latach 2011-2013; zmiany wobec analogicznego kwartału w roku poprzednim

Okres	Suma wartości Indeksu Popytu hotelowego dla kwartału	Zmiana do analogicznego kwartału roku poprzedniego		Zmiana do analogicznego kwartału w 2011 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2011=100	Zmiana w %
2011					
I	5 245,2	-	-	-	-
II	8 773,6	-	-	-	-
III	11 538,9	-	-	-	-
IV	7 037,3	-	-	-	-
2012					
I	6 070,0	115,7	15,7	115,7	15,7
II	9 505,7	108,3	8,3	108,3	8,3
III	13 437,8	116,5	16,5	116,5	16,5
IV	7 742,2	110,0	10,0	110,0	10,0
2013					
I	6 222,0	102,5	2,5	118,6	18,6
II	10 691,1	112,5	12,5	121,9	21,9
Prognoza					
III	14 300	106,4	6,4	123,9	23,9
IV	8 400	108,5	8,5	119,4	19,4

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

*Dane za I i II kwartał 2013 r. należy traktować jako wstępne i mogą one ulec korektom.

Rys. 1Q. Zmiany indeksu popytu hotelowego (HdQ) w układzie kwartalnym; analogiczny kwartał poprzedniego okresu w latach 2011-2013; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

*Wartości dla III i IV kwartału 2013 – prognoza.

We wszystkich kwartałach analizowanego okresu Indeks popytu hotelowego (HdQ) wykazywał dodatnie zmiany wartości w stosunku do analogicznego kwartału poprzedniego roku. Choć względna wartość (w %) tych zmian była silnie zróżnicowana od 2,5% w I kw. 2013 r. wobec 2012 r. do 16,5% w III kwartale 2012 r. w stosunku do 2011 r. możemy mówić o dobrej koniunkturze na usługi hotelowe. W 2012 r. najwyższa dynamika pojawiła się w III

kwartale (16,5%), natomiast w 2013 r. miało to miejsce w II kwartale (12,5%), przy założeniu, że prognozy na III i IV nie będą odbiegały drastycznie od faktycznych wyników.

Odnosząc uzyskane wartości Indeksu HdQ do roku bazowego tj. 2011 r. można stwierdzić, że popyt w okresie 2-letnim wzrósł od przeszło 18% do prawie 24%. Oceniać to trzeba jako bardzo pozytywny symptom rozwoju rynku hotelowego. Z jednej strony świadczy o dynamicznym wzroście zapotrzebowania na usługi hotelowe w Polsce, z drugiej – zakres międzykwartalnych wahań – wskazuje, że również w okresie niskiego sezonu (I i IV kwartał) dynamika ta nie odbiegała drastycznie od miesięcy wiosenno-letnich. Może to być uznane jako korzystny efekt stymulowania popytu przez branżę hotelarską i/lub efektywnego wykorzystania powstałych potrzeb turystów na usługi w niskim sezonie (przy rosnących możliwościach finansowych zaspakajania tych potrzeb).

5.2.2. Zagraniczna Turystyka Przyjazdowa

Zgodnie z założeniami Indeks dla Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej w ujęciu kwartalnym (ZTPQ) opiera się na 4 wskaźnikach częściowych: liczbie cudzoziemców korzystających z hoteli, liczbie przyjazdów turystów zagranicznych, wpływach ogółem z przyjazdów zagranicznych (w PLN) oraz wydatkach przypadających na 1 turystę zagranicznego (w PLN).

Wartość wskaźników częściowych w każdym badanym kwartale stanowi suma wartości standaryzowanych dla danego zjawiska (np. I. przyjazdów) wyliczona dla 20 krajów o najwyższej wartości WUTZ dla Polski¹⁵ w poprzednim roku. Stąd, w poszczególnych latach do puli wartości standaryzowanych wchodzi nieco różne kraje, aczkolwiek różnice w tym zakresie nie są duże. Wyliczone wartości standaryzowane dla wszystkich 20 krajów, dla każdego ze wskaźników częściowych i dla wszystkich analizowanych kwartałów w okresie 2011-2012 oraz I i II kwartału 2013 przedstawiono w załączniku nr 3Q. Dla III i IV kwartału w prognozie w przypadku wydatków ogółem i na 1 turystę oszacowano tylko sumę wartości standaryzowanych dla wszystkich krajów. W taki sam sposób oszacowane są wartości dla wszystkich wskaźników częściowych ZTPQ w IV kwartale. Dodać należy wszystkie dane służące budowie indeksu ZTPQ dla 2013 r. traktować należy jako wstępne, a szacunki mogą być obciążone większym błędem niż w innych komponentach VIKTQ.

Uzyskane wyniki wskazują, że szczególnie dobra koniunktura panowała w II i III kwartale 2012 r., kiedy dynamika wzrostu wobec 2011 r. (II i III kw.) sięgała 20%. Naturalną konsekwencją musiało być załamanie tej dynamiki w 2013 r. na skutek dużych wartości w punktach odniesienia w 2012 r. Dodać trzeba, że ujemna dynamika jest już nieznaczna dla III i IV kwartału 2013 (wobec 2012). W ocenie IT na uzyskanych wynikach w II kwartale (skali wzrostu w 2012 r. i spadku w 2013 r. w pewnym stopniu zaważyło też Euro 2012. Wskazuje to, że o ile dla globalnych ocen całorocznych impreza taka jak Euro 2012 ma wpływ widoczny, ale nie decydujący, to w krótkim, kwartalnym okresie oddziaływanie to widać znacznie bardziej wyraźnie. Na wyniki uzyskane w 2013 r. pewien wpływ miała także mniejsza aktywność (niekiedy względna, kiedy indziej bezwzględna) na polskim rynku turystów z szeregu krajów Europy Zachodniej.

Mimo relatywnie gorszych rezultatów jakie wykazuje Indeks ZTPQ w 2013 r. w stosunku do 2012 r. należy podkreślić, że w stosunku do 2011 r. we wszystkich kwartałach

---

¹⁵ Informacje o WUTZ znajdują się w poprzednim rozdziale opracowania. W ujęciu kwartalnym pominięto wskaźnik tzw. rezonansu społecznego tj. liczbę turystów przyjeżdżających do Polski w stosunku do liczby ludności jako czynnik o mniejszym znaczeniu dla oceny turystyki przyjazdowej i o innej charakterystyce wariacji, co zakłócałoby możliwość rzetelnych porównań zmian kwartalnych.

z wyjątkiem I uzyskane wartości są wyraźnie wyższe od 5% do ponad 17%. Szczegółowe wyliczenia wartości wskaźników cząstkowych (jako sumy wartości standaryzowanych) dla wszystkich kwartałów 2011-2013 przedstawia tab. 2Q, a ujęcie graficzne zmian procentowych rys. 2Q.

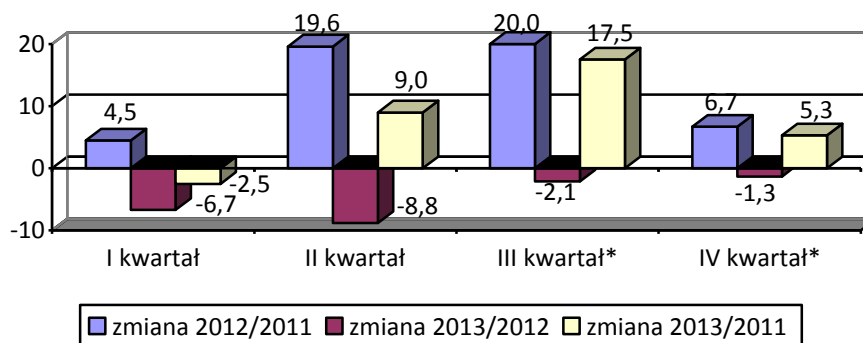
Tab. 2Q. Wartość Indeksu Zagranicznej Turystyki Przyjazdowej ZTPQ wg kwartałów w latach 2011-2013; zmiany wobec analogicznego kwartału w roku poprzednim

Kwartał	Wskaźniki cząstkowe	2011	2012	2013	2012		2013	
					rok poprzedni=100		2011r. =100	
I	I. korzystających z hoteli	3,9092	3,9614	4,0836	-	-	-	-
	I. przyjazdów turystów	2,5264	2,6555	2,7213	-	-	-	-
	wpływy zagr, ogółem	2,8445	2,6624	2,3174	-	-	-	-
	wpływy na 1 turystę	6,8644	7,5888	6,6162	-	-	-	-
	suma wart. standaryzowanych	16,1445	16,8681	15,7385	104,5	93,3	97,5	
II	I. korzystających z hoteli	2,8714	2,9212	2,9236	-	-	-	-
	I. przyjazdów turystów	2,4375	2,5958	2,5047	-	-	-	-
	wpływy zagr, ogółem	2,5261	2,4258	2,5761	-	-	-	-
	wpływy na 1 turystę	6,2811	8,9364	7,3824	-	-	-	-
	suma wart. standaryzowanych	14,1161	16,8792	15,3868	119,6	91,2	109,0	
III	I. korzystających z hoteli	2,78	2,7021	2,6105	-	-	-	-
	I. przyjazdów turystów	2,3846	2,4213	2,4425	-	-	-	-
	wpływy zagr, ogółem	2,4731	2,5526	2,45*	-	-	-	-
	wpływy na 1 turystę	6,1526	8,8714	8,7*	-	-	-	-
	suma wart. standaryzowanych	13,7903	16,5474	16,2030*	120,0	97,9*	117,5*	
IV	I. korzystających z hoteli	3,588	3,6043	3,6*	-	-	-	-
	I. przyjazdów turystów	2,3771	2,5601	2,5*	-	-	-	-
	wpływy zagr, ogółem	2,6317	2,2595	2,2*	-	-	-	-
	wpływy na 1 turystę	6,1273	7,2802	7,2*	-	-	-	-
	suma wart. standaryzowanych	14,7241	15,7041	15,5*	106,7	98,7*	105,3*	

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS oraz wyników badań IT.

Uwaga: wartości oznaczone * - prognozy IT

Rys. 2Q. Zmiany indeksu zagranicznej turystyki przyjazdowej (ZTPQ) w układzie kwartalnym; analogiczny kwartał poprzedniego okresu w latach 2011-2013; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS oraz wyników badań IT.

*Wartości dla III i IV kwartału 2013 – prognoza.

5.2.3. Ruch pasażerski w portach lotniczych

W przypadku indeksu kwartalnego dla ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPLQ) brane są pod uwagę te same wskaźniki co w przypadku indeksu rocznego, tj. całkowita liczba pasażerów na polskich lotniskach, liczba pasażerów w ruchu czarterowym, udział ruchu czarterowego w ruchu całkowitym oraz kwartalna wartość PKB¹⁶. Taka sama, jak indeksu rocznego pozostaje też metoda wyliczenia wartości indeksu kwartalnego. Szczegółowe dane stanowiące podstawę wyliczeń RPLQ zawarto w załączniku nr 2Q.

Analiza wartości Indeksu RPLQ wskazuje na znaczne zróżnicowanie pod względem dynamiki, jak i kierunku zmian. I tak, o ile w dwóch pierwszych kwartałach 2012 r. obserwować można bardzo znaczące wzrosty wartości Indeksu w stosunku do 2011 r., to w III-cim odnotować należy wyraźny spadek (o ponad 9%). Spadki pojawiły się także w 2013 r. (w stosunku do 2012 r.) w II i III kwartale. O ile ujemna dynamika w II kwartale była bardzo wysoka (prawie 10%) i można ją tłumaczyć wysoką wartością bazową w 2012 r., to w III-cim ograniczyła się do nieco ponad 2%. Po dwóch kwartałach spadku wartości RPLQ w 2013 r. (do 2012 r.) na IV kwartał prognozowane jest odbicie na poziomie prawie 5%. Wartość Indeksu RPLQ w 2013 r. we wszystkich kwartałach z wyjątkiem III-go odzwierciedla wzrost w tym segmencie rynku, aczkolwiek dynamika jest silnie zróżnicowana od 5% do 23%.

Na taką charakterystykę rozkładu zmiennej RPLQ wpływ miało kilka czynników, o częściowo tylko powiązanych z sobą charakterze. Wymienić tu trzeba:

- kilkumiesięczną niezwykle wysoką aktywność OLT Express, w okresie kwiecień-lipiec 2012 r. zakończoną bankructwem przewoźnika na przełomie lipca/sierpnia 2012 r.;
- krótkotrwały lecz intensywny ruch związany z Euro 2012 w czerwcu 2012 r.;
- wyraźny i postępujący regres w przewozach czarterowych, który rozpoczął się w lipcu 2012 r. i w mniejszym lub większym stopniu objął okres od stycznia do października 2013 r.;
- spadek całkowitego ruchu pasażerskiego w polskich portach lotniczych w okresie kwiecień-lipiec 2013 od 3% do ponad 6%, w stosunku do analogicznych miesięcy 2012 r. (wynikający w pewnym stopniu z przypadku OLT Express);
- malejąca choć zawsze dodatnia dynamika kwartalnego PKB (od poziomu 4,9% w IV kwartale 2011 r. do zaledwie 0,5% w I kwartale 2013 r.).

Wszystkie one, w mniejszym bądź większym stopniu, pośrednio lub bezpośrednio i ze skutkiem natychmiastowym, antycypowanym lub odłożonym wpłynęły na wartości i zmiany RPLQ w okresie 2011-2013. Prognoza IT na IV kwartał zakłada wzrost o prawie 5% w stosunku do 2012 r.; zakłada też, że ta część rynku największe koniunkturalne zawirowania ma za sobą i można oczekiwać bardziej stabilnego wzrostu w okresie 2014-2015. O ile oczywiście nie nastąpią wydarzenia, których w obecnych prognozach nie bierze się pod uwagę. Większym ryzykiem obarczone są prognozy dotyczące segmentu czarterowego. Przy spadku tych przewozów w 2013 r., tak wobec 2012 r., jak i 2011 r. wolumen przewozów może się utrzymać na poziomie nie przekraczającym wielkości uzyskanych w 2012 r. Szczegółowe dane dotyczące wartości RPLQ w poszczególnych kwartałach oraz zmiany w stosunku do okresów wcześniejszych przedstawiono w tab. 3Q, natomiast kwartalną dynamikę zmian na rys. 3Q.

---

¹⁶ Rola PKB jako wskaźnika cząstkowego dla komponentu RPL wyjaśniona została we wcześniejszej części opracowania.

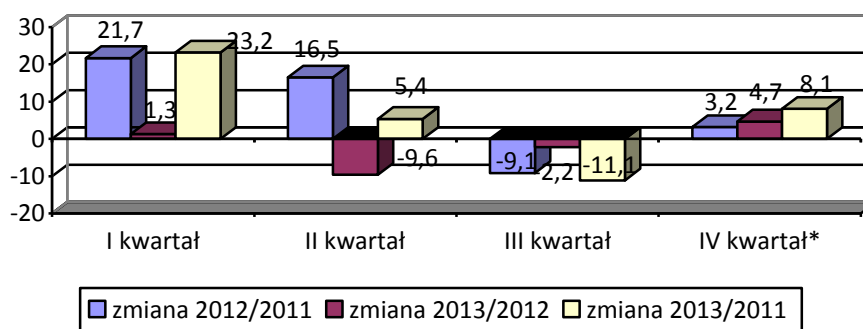
Tab. 3Q. Wartość Indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPLQ) wg kwartałów w latach 2011-2013; oraz zmiany wobec analogicznego kwartału w roku poprzednim

Okres	Suma wartości Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych dla kwartału	Zmiana do analogicznego kwartału roku poprzedniego		Zmiana do analogicznego kwartału w 2011 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2011=100	Zmiana w %
2011					
I	157,7	-	-	-	-
II	337,5	-	-	-	-
III	742,2	-	-	-	-
IV	245,9	-	-	-	-
2012					
I	191,9	121,7	21,7	121,7	21,7
II	393,1	116,5	16,5	116,5	16,5
III	674,6	90,9	-9,1	90,9	-9,1
IV	253,8	103,2	3,2	103,2	3,2
2013					
I	194,4	101,3	1,3	123,2	23,2
II	355,6	90,4	-9,6	105,4	5,4
III	659,6	97,8	-2,2	88,9	-11,1
Prognoza					
IV	265,9	104,7	4,7	108,1	8,1

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS portów lotniczych i ULC.

*Dane za I, II i III kwartał 2013 r. należy traktować jako wstępne i mogą one ulec korektom.

Rys. 3Q. Zmiany indeksu ruchu pasażerskiego w portach lotniczych (RPLQ) w układzie kwartalnym; analogiczny kwartał poprzedniego okresu w latach 2011-2013; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS, portów lotniczych i ULC.

*Wartości dla III i IV kwartału 2013 – prognoza.

5.2.4. Podaż hotelowa

Przy wyliczaniu kwartalnej wartości Indeksu Podaży Hotelowej (HsQ) przyjęto założenie o niezmiennym wartości tego wskaźnika w ramach tego samego roku. Stąd, zgodnie z zasadami obliczania tego Indeksu w module rocznym (przedstawionym w rozdz. 5A)

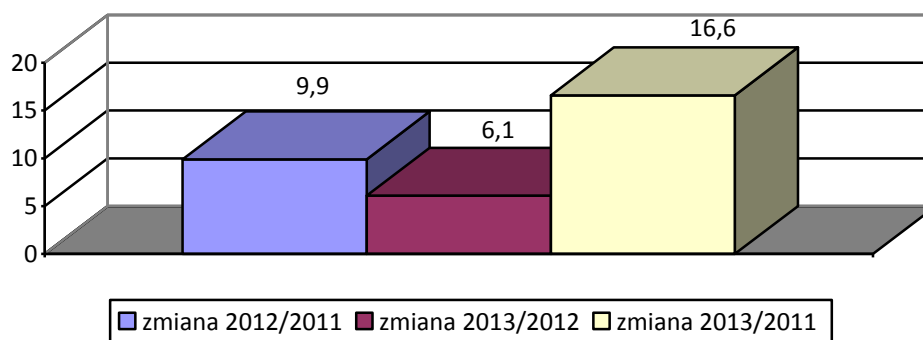
wartość HsQ dla 2011 r. wyniosła 532,4 pkt. Dla wyliczeń w kolejnych latach postąpiono analogicznie. Dane przedstawiono w tab. 4Q i na rys. 4Q.

Tab. 4Q. Wartość Indeksu Podaży Hotelowej (HsQ) w latach 2011-2013; oraz zmiany wobec roku poprzedniego

Okres	Suma wartości Indeksu Podaży Hotelowej	Zmiana do roku poprzedniego		Zmiana do 2011 r.	
		Rok poprzedni =100	Zmiana w %	2011=100	Zmiana w %
2011	532,4	-	-	-	-
2012	585,1	109,9	9,9	109,9	9,9
2013	620,6	106,1	6,1	116,6	16,6

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS.

Rys. 4Q. Zmiany indeksu podaży hotelowej (HdQ) w latach 2011-2013; zmiana w %;

Źródło: obliczenia własne IT na podstawie danych GUS

5.2.5. Łączna wartość Indeksu kwartalnego (VIKT-Q)

Przedstawione wyżej wartości częściowe w module kwartalnym pozwalają na obliczenie łącznej wartości Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula w porównywalnym układzie kwartał do analogicznego kwartału lat poprzednich w okresie 2011-2013, z uwzględnieniem wag przypisanym poszczególnym komponentom Indeksu. Wagi dla komponentów zostały przyjęte takie same, jak dla modułu rocznego, tj. 0,5 dla HsQ, 1,0 dla HdQ i RPLQ oraz 1,5 dla ZPTQ, a ze względu na większą wyrazistość liczb przyjęto mnożnik 100. Analogicznie do procedury zastosowanej dla Indeksu rocznego za kwartały potraktowane jako bazowe uznane zostały wszystkie kwartały 2011 r., co przełożyło się na sumę wartości Indeksu kwartalnego w wysokości 400 pkt. (100+150+100+50) w każdym kwartale, niezależnie od nominalnej wartości Indeksów (częstkowych).

W poszczególnych kwartałach 2012 r. wartość Indeksu VIKTQ wzrosła od niecałych 30 pkt w IV kwartale (7,1%) do ponad 59 pkt w II kwartale (14,8%). Wskazuje to na znaczne wahania pomiędzy analogicznymi kwartałami, a tym samym na dużą dynamikę zmian w gospodarce turystycznej. Z kolei wartości VIKTQ uzyskane dla kwartałów 2013 r. wahają się w stosunkowo wąskim przedziale dla poszczególnych kwartałów (od 444 pkt do 449 pkt.), w konsekwencji czego zmiany procentowe 2013 r. do 2012 r. ograniczyły się od -2% do niecałych 4%. Z punktu widzenia kierunku zmian koniunktury w ujęciu kwartalnym istotnym jest przejście od ujemnej dynamiki w kwartałach I-go półrocza 2013 do dodatniej i kwartalnie

narastającej w II-gim półroczu (do analogicznego okresu 2012 r.). Na ujemną dynamikę zmian przekraczającą w 2013 r. w II kwartale 2% składały się niekorzystne zjawiska w filarze turystyki przyjazdowej i w ruchu lotniczym, które nałożyły się na siebie czasowo, a wzmocnione zostało to efektem tzw. wysokiej bazy osiągniętej w II kwartale 2012 r.

Porównując kwartalne zmiany wartości VIKTQ możemy stwierdzić, że w 2013 r. w każdym kwartale utrzymał się wzrost o nie mniej niż 11% w stosunku do 2011 r., ale i nie więcej niż 12,3%. Tak więc, dynamika zmian wartości Indeksu Vistula pomiędzy analogicznymi kwartałami w dwuletnim okresie analizy okazała się stosunkowo wyrównana i niwelująca okresowe większe odchylenia będące skutkiem jednostkowych wydarzeń.

Obszarami, gdzie w całym badanym okresie (we wszystkich kwartałach) dynamika okazała się dodatnia były popyt w hotelach (Indeks HdQ) oraz podaż hotelowa (Indeks HsQ), przy której jednak musimy uwzględnić jej odmienny sposób obliczania wartości Indeksu. Szczegółowe dane o wartości indeksów częściowych we wszystkich analizowanych kwartałach w ujęciu nominalnym i bazowym oraz zmiany punktowe i procentowe według kwartałów rok do roku i rok ostatni do pierwszego przedstawiono w tab. 5Q. Wartości punktowe sumy Indeksu VIKTQ w ujęciu porównawczym dla kolejnych kwartałów znajdują się na rys. 5Q.

Tab. 5Q. Łączna wartość kwartalnego Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula (VIKTQ) w latach 2011-2013; oraz zmiany wobec analogicznego okresu roku poprzedniego

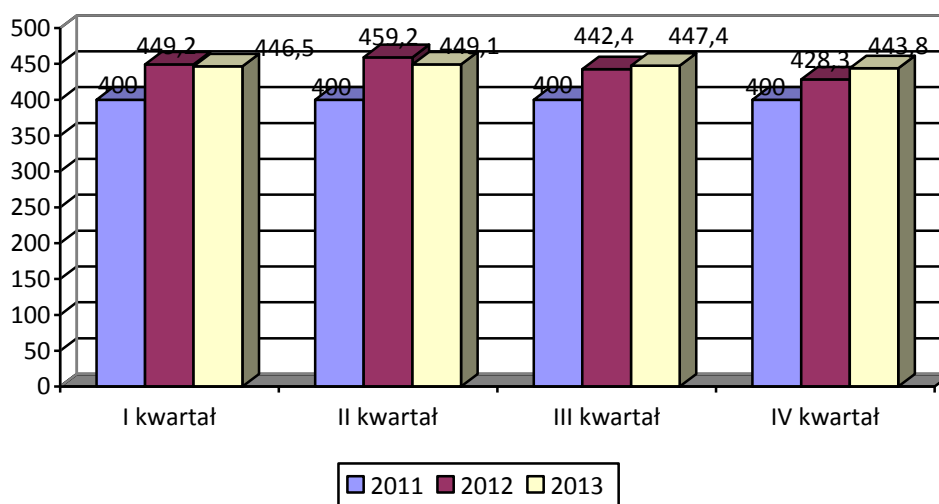
Okres	Indeks częściowy								Suma
	HdQ wartość		ZPTQ wartość		RPLQ wartość		HsQ wartość		
	nominal.	bazowa	nominal.	bazowa	nominal	bazowa	nominal	bazowa	
2011									
I	5 245,2	100	16,1445	150	157,7	100	532,4	50	400
II	8 773,6	100	14,1161	150	337,5	100	532,4	50	400
III	11 538,9	100	13,7903	150	742,2	100	532,4	50	400
IV	7 037,3	100	14,7241	150	245,9	100	532,4	50	400
2012									
I	6 070,0	115,7	16,8681	156,8	191,9	121,7	585,1	55,0	449,2
II	9 505,7	108,3	16,8792	179,4	393,1	116,5	585,1	55,0	459,2
III	13 437,8	116,5	16,5474	180,0	674,6	90,9	585,1	55,0	442,4
IV	7 742,2	110,0	15,7041	160,1	253,8	103,2	585,1	55,0	428,3
2013									
I	6 222,0	118,6	15,7385	146,3	194,4	123,3	620,6	58,3	446,5
II	10 691,1	121,9	15,3868	163,5	355,6	105,4	620,6	58,3	449,1
III	14 300*	123,9*	16,2030*	176,3*	659,6	88,9	620,6	58,3	447,4
IV	8 400*	119,4*	15,5*	158,0*	265,9*	108,1*	620,6	58,3	443,8
Zmiana % wartości Indeksów częściowych i sumy IVQ 2012/2011									
I	15,7		4,5		21,7		9,9		12,3
II	8,3		19,6		16,5		9,9		14,8
III	16,5		20,0		-9,1		9,9		10,6
IV	10,5		6,7		3,2		9,9		7,1
Zmiana % wartości Indeksów częściowych i sumy IVQ 2013/2012									
I	2,5		-6,7		1,3		6,1		-0,6
II	12,5		-8,8		-9,6		6,1		-2,2
III	6,4		-2,1		-2,2		6,1		1,1

Okres	Indeks cząstkowy								Suma
	HdQ wartość		ZPTQ wartość		RPLQ wartość		HsQ wartość		
	nominal.	bazowa	nominal.	bazowa	nominal	bazowa	nominal	bazowa	
IV	8,5		-1,3		4,7		6,1		3,6
Zmiana 2013/2011									
I	18,6		-2,5		23,2		16,6		11,6
II	21,9		9,0		5,4		16,6		12,3
III	23,9		17,5		-11,1		16,6		11,9
IV	19,4		5,3		8,1		16,6		11,0

Źródło: opracowanie i obliczenia własne IT na podstawie źródeł wskazanych wcześniej w tab. 1Q-4Q i załącznikach 1Q-3Q.

Uwaga: obliczenia zaznaczone * dotyczą prognozy.

Rys. 5Q. Wartość Indeksu Vistula w ujęciu kwartalnym (VIKTQ) w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne IT na podstawie danych z tab. 5Q.

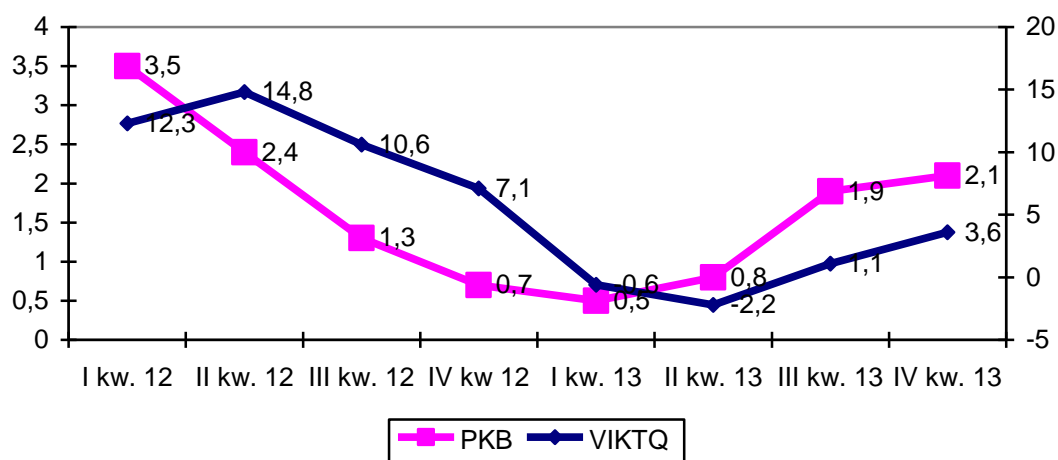
Uwaga: dla III i IV kwartału 2013 r. prognoza IT.

Interesujące dopełnienie obrazu może stanowić porównanie zmian wartości VIKTQ do kwartalnych zmian PKB (także odnoszące się do analogicznego kwartału roku poprzedniego). Porównanie dynamiki zmian w okresie 2012-2013 dla VIKTQ i PKB Polski przedstawiono na rys. 6Q. Można zauważyć, jak w dużym stopniu obie statystyki są zbieżne w swoich rozkładach. Daje się też zaobserwować wyprzedzające zmiany w PKB, które z pewnym niewielkim (około kwartalnym) opóźnieniem ujawniają się w statystyce VIKTQ. Odmienne (krótkookresowo) zachowanie obu zmiennych w II kwartale 2012 r. jest możliwe do wyjaśnienia częściowo „efektem Euro 2012”, a częściowo „efektem OLT” i koincydencji czasowej obu tych elementów.

Możemy także mówić o zdecydowanie bardziej dynamicznych zmianach przy wartości VIKTQ niż PKB. Uznać to należy za naturalne, że poszczególne fragmenty gospodarki zachowują się w sposób wyraźnie „żywszy” niż cała gospodarka. Sytuacja odwrotna mogłaby być niepokojąca.

Rys. 6Q. Dynamika w % zmian w kwartalnej wartości PKB dla Polski i VIKTQ w latach 2012-2013 w stosunku do analogicznych kwartałów roku poprzedniego.

Źródło: opracowanie własne IT na podstawie: dla danych VIKTQ z tab. 5Q, dla danych PKB GUS, a dla IV kw. 2013 Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, publikacja na www.onet.pl 11.12.2013, w zakładce biznes.pl/wiadomosci/kraj/polska-gospodarka-w-punkcie-zwrotnym.

Uwaga: dla VIKTQ w III i IV kwartale 2013 r. prognoza IT, dla PKB w IV kwartale 2013 r. prognoza IBnGR. Dla większej przejrzystości rysunku zastosowano 2 skale: lewa dla zmian wartości PKB, prawa dla zmian wartości VIKTQ

Wykazana na rys. 6Q zbieżność zmian sytuacji w gospodarce turystycznej i całej gospodarce potwierdza obserwowaną i znaną od dłuższego czasu zależność. W tym przypadku wskazuje także na zasadniczą adekwatność zastosowania VIKTQ jako miernika stanu i zmian koniunktury w gospodarce turystycznej.

6. Podsumowanie i wnioski

1. Koncepcja Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula (VIKT) wywodzona jest z przesłanki o potrzebie stworzenia i funkcjonowania w obiegu informacyjnym współczesnego społeczeństwa, państwa i gospodarki syntetycznych danych o stanie i zmianach w różnych dziedzinach rzeczywistości, w tym także w obszarze turystyki.
2. Odbiorcami możliwie szybkiej i rzetelnej informacji w powyższym zakresie jest administracja państwowa i samorządowa, biznes, środowiska naukowe, a poprzez media także opinia publiczna.
3. VIKT jako narzędzie monitorowania zjawisk rynkowych w sferze turystyki wpisuje się w poszukiwania efektywnych sposobów zbierania, przetwarzania i interpretowania danych o turystyce podejmowanych przez organy wykonawcze UE i może stać się polskim wkładem do prac *Virtual Tourist Observatory*, jakie powołała KE.
4. VIKT jest syntetycznym wielowskaźnikowym indeksem obejmującym swoim zakresem stan i zmiany w dziedzinie podaży i popytu hotelowego, zagranicznej turystyki przyjazdowej i ruchu lotniczego. Szacuje się, że roczna wartość sprzedaży podmiotów objętych monitorowaniem przez Indeks VIKT kształtuje się na poziomie ok. 40 mld PLN, co stanowi ok. 35% przychodów generowanych w polskiej gospodarce turystycznej.
5. Ze względu na potrzeby odbiorców informacji o gospodarce turystycznej przyjęto, że powinna ona powstawać w dwóch modułach czasowych: rocznym i kwartalnym,
6. Indeks Vistula w module rocznym opiera się na 14 cząstkowych wskaźnikach, w module kwartalnym na 11, a dane wyjściowe dla poszczególnych wskaźników cząstkowych bazują na danych zbieranych przez GUS, danych portów lotniczych i ULC oraz danych pochodzących z badań prowadzonych przez Instytut Turystyki (lub inne podmioty prowadzące badania) na rzecz Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz NBP. Oznacza to wysoką lub bardzo wysoką ocenę rzetelności danych wyjściowych.
7. Cztery wyodrębnione obszary badań (wymienione w pkt 4 tworzą filary całego Indeksu i mają charakter w znacznym stopniu autonomiczny wobec siebie. Oznacza to, że zjawiska monitorowane przez jeden z indeksów cząstkowych mają tylko ograniczony związek ze zjawiskami badanymi za pomocą pozostałych indeksów. Na przykład poziom ruchu lotniczego ma pewien związek statystyczny i przyczynowo-skutkowy z popytem na usługi hotelowe, natomiast wpływ na indeks podaży hotelowej może mieć jedynie bardzo pośredni i w odległym czasie. Z kolei wiadomym jest, że wśród uczestników ruchu lotniczego jest znaczny udział pasażerów nie korzystających z polskich hoteli, a sprzedane usługi hoteli w dużym stopniu obejmują gości korzystających z innych niż samolot środków transportu. Na skutek tej odrębności wariancja wartości indeksów cząstkowych może być zbieżna, ale może być także rozbieżna w danych momentach pomiaru, w zależności od zmian zachodzących w rzeczywistości.
8. Ze względu na wydarzenia, jakie miały miejsce w przeszłości oraz potrzebę zbadania zmian wartości VIKT i indeksów cząstkowych i nałożenia ich na zmiany społeczno-gospodarcze w Polsce i na świecie za okres badania przyjęto lata 2007-2012 dla modułu rocznego oraz wszystkie kwartały w okresie 2011 I półrocze 2013 r.

Oszacowano też wartości prognostyczne do końca 2013 r. (w module rocznym i kwartalnym).

9. Ze względu na zróżnicowany poziom wartości przychodów generowanych przez poszczególne filary i różny stopień oddziaływania na rynek turystyczny, a także różny horyzont czasowy tego oddziaływania dla obliczania wartości całego Indeksu Vistula przyjęto nieco odmienne wagi dla poszczególnych indeksów cząstkowych: dla zagranicznej turystyki przyjazdowej założona waga wyniosła 1,5, dla podaży hotelowej 0,5, a dla pozostałych 2 indeksów utrzymano wagi nominalne 1,0.

10. W skład wskaźników wyjściowych służących do budowy indeksów cząstkowych, a pośrednio całego VIKT wchodziły:

w module rocznym

liczba miejsc noclegowych w hotelach wg kategorii

kategorie hotelu

liczba udzielonych noclegów w hotelach wg kategorii

kategorie hotelu

stopień wykorzystania pokoi hotelowych wg kategorii

liczba przyjazdów turystów zagranicznych

liczba korzystających z hoteli turystów zagranicznych

wpływy od odwiedzających Polskę cudzoziemców

wydatki w Polsce na 1/turystę z zagranicy

proporcje pomiędzy liczbą turystów odwiedzających Polskę, a liczbą ludności

liczba pasażerów na lotniskach

liczba pasażerów czarterowych na lotniskach

udział pasażerów czarterowych w całym ruchu

wartość PKB.

W module kwartalnym nie uwzględniono zmienności wskaźników podaży hotelowej oraz nie uwzględniono wskaźnika proporcji pomiędzy liczbą turystów odwiedzających Polskę, a liczbą ludności.

11. Konstrukcję poszczególnych filarów oparto na wdrożonych stosowanych przez Instytut Turystyki syntetycznych miernikach zjawisk turystycznych: HIT (dla podaży hotelowej), WUTZ (dla zagranicznej turystyki przyjazdowej), SIRYL (dla ruchu lotniczego) i HIP (dla popytu hotelowego), które zostały wcześniej zweryfikowane i opisane w literaturze.

12. Założenia i konstrukcja Indeksu Vistula konsultowana i weryfikowana była przez międzyuczelniany zespół składający się z pracowników naukowych Szkoły Głównej Turystyki i Rekreacji oraz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

13. Na podstawie przyjętych algorytmów i pozostałych założeń metodologicznych dokonano obliczeń wartości wszystkich wartości indeksów cząstkowych w każdym okresie badania, tj. dla lat 2007-2012 w module rocznym i kwartałów od pierwszego w 2011 do drugiego w 2013 r w module kwartalnym.

14. Przy uwzględnieniu 2007 r. i kwartałów 2011 r. jako punktów wyjścia i wag przypisanych poszczególnym filarom dokonano obliczeń wartości łącznej Indeksu Vistula w każdym z badanych okresów.

15. Łączna roczna wartość Indeksu w ujęciu narastającym wzrastała w każdym roku, z wyjątkiem 2009, kiedy to spadła o 0,6%. Był to efekt recesyjnych zjawisk odzwierciedlonych przez spadek indeksu cząstkowego przede wszystkim w popycie hotelowym i w nieznacznym stopniu w ruchu lotniczym a przede wszystkim skutek wejścia gospodarki światowej i polskiej (w tym turystycznej) w okres kryzysowy. Najbardziej dynamiczny wzrost wartości VIKT miał miejsce w 2010 r. i wynosił 13,5%. **Ogółem z wyjściowego (umownego) poziomu 400 pkt. w 2007 r. VIKT zwiększył się do prawie 560 pkt w 2012 r., co stanowi wzrost o 40%** (przy średniorocznym tempie wzrostu 7,0%). I tę liczbę możemy traktować jako zmianę polskiej gospodarki turystycznej w części mierzonej VIKT w analizowanym okresie. Uwzględniając, że od strony otoczenia makroekonomicznego i uwarunkowań międzynarodowych były to lata bardzo trudne, wynik taki należy uznać za dobry i świadczący o jej wyraźnym rozwoju.
16. Z pośród indeksów cząstkowych najbardziej wzrósł w latach 2007-2012 indeks ruchu lotniczego o ca 78%, oraz podaży hotelowej o 56%; w najmniejszym stopniu wzrosła wartość indeksu zagranicznej turystyki przyjazdowej (o 12%), na co wpływ miały perturbacje na międzynarodowym rynku turystycznym w okresie 2008-2009 i 2011. Za zjawisko naturalne na rynku turystycznym można uznać fakt, że indeks podaży hotelowej w żadnym roku nie miał dynamiki ujemnej. W ujęciu rok do roku wystąpiła ona natomiast w przypadku popytu hotelowego (w 2009 r. o 10,6%), dwukrotnie w turystyce przyjazdowej (o 7,2% w 2008 i o 5,3% w 2011 r.) oraz nieznacznie w ruchu lotniczym w 2009 r. o 0,2%. Ten rozkład spadków wartości indeksów cząstkowych w układzie r/r skupiał się przede wszystkim w okresie 2008-2009; wyjątkiem było tutaj zmniejszenie się wartości indeksu turystyki przyjazdowej w 2011 r.).
17. Przy **porównaniu dynamiki procentowej zmian wartości VIKT i PKB dostrzec można wyraźną zbieżność rozkładów**, co uwidoczniło się na specjalnej grafice. Potwierdza to prawidłowość o związkach koniunktury w ujęciu makro i koniunktury turystycznej. Potwierdza także – co ma specjalne znaczenie z punktu widzenia oceny przydatności narzędzia – tę prawidłowość w tym przypadku. **Wskazuje to na adekwatność narzędzia jakim jest VIKT do mierzenia zjawiska w postaci koniunktury turystycznej.**
18. Z uwagi na bardzo wysoką sezonowość na rynku turystycznym w przypadku analizy wielkości kwartalnych racjonalnym jest tylko porównanie analogicznych kwartałów. Oznacza to, że choć dokonano 12 kwartalnych pomiarów wartości dla każdego z 4 indeksów cząstkowych efekty porównawcze mamy tylko dla 2 pomiarów dla każdego indeksu cząstkowego i łącznej wartości VIKTQ do roku poprzedniego oraz dodatkowo kwartały roku ostatniego do kwartałów pierwszego roku badania.
19. Przy uwzględnieniu uwagi metodycznej przedstawionej w pktcie 18. wyniki obliczeń wskazały, że łączna wartość VIKTQ najbardziej dynamicznie wzrosła w I i II kwartale 2012 r. (wobec 2011) i było to odpowiednio 12,3% i 14,8%. Nieznaczna ujemna dynamika kwartalna łącznej wartości VIKTQ pojawiła się w I i II kwartale 2013 r. i wyniosła odpowiednio -0,6% i -2,2% (po części było to efektem dużych wzrostów w 2012 r.). Rozkład łącznej wartości VIKTQ sugeruje, że takie wydarzenia, jak Euro 2012 oraz niezwykła aktywności i gwałtowny upadek linii lotniczych OLT Express są wychwytywane przez Indeks w ujęciu kwartalnym. Można to oceniać jako posiadanie wymaganego stopnia wrażliwości przez narzędzie analityczne.

20. Zmienność wartości indeksów cząstkowych w ujęciu kwartalnym wskazuje na największą dynamikę przy porównaniu analogicznych kwartałów 2011 r. i 2013 r. w popycie hotelowym w III kw. o 23,9%, natomiast ujemna dynamika ujawniła się w turystyce przyjazdowej w I kw. (-2,5%) oraz w ruchu lotniczym w III kwartale (-11,1%).
21. W przypadku skonfrontowania kwartalnych zmian polskiego PKB i łącznej wartości VIKTQ uzyskujemy bardzo wysoką zbieżność obu rozkładów. Jedyne wyraźne odchylenie daje się zauważyć w II kwartale 2012 r., kiedy na wartość VIKTQ oddziaływały silnie takie zjawiska jak Euro 2012 i aktywność OLT Express, natomiast PKB wykazywało już słabnącą dynamikę wzrostu. Możemy także mówić o pewnej wyprzedzającej zmienności PKB w stosunku do VIKTQ, co sugeruje aspekt prognostyczny takiego porównania i jego potencjalną użyteczność dla takich działań.
22. Uwzględniając rysujące się trendy w ujęciu historycznym i dane bieżące, a także przewidywane zmiany PKB Instytut Turystyki prognozuje, że łączna wartość VIKT wzrośnie w 2013 r. w przedziale 3,0-3,9% w stosunku do 2012 r., dla III kwartału 2013 przewiduje się zmianę wartości VIKTQ o 1,1%, a dla IV kwartału 2013 r. o 3,6% wobec analogicznych kwartałów 2012 r.
23. Generalnie uzyskane wyniki, tak w ujęciu rocznym jak i kwartalnym pozwalają sądzić, Indeks Vistula jest użytecznym i adekwatnym narzędziem pomiaru koniunktury turystycznej. Pewne mankamenty można dostrzec jedynie w przypadku badania obszaru zagranicznej turystyki przyjazdowej. W tym zakresie powinny być przeprowadzone dodatkowe symulacje dające więcej materiału statystycznego do wyboru optymalnego wariantu narzędzia.
24. Bardzo użytecznym będą też kolejne momenty pomiaru w module rocznym i kwartalnym poszerzające empiryczne podstawy konstrukcji Indeksu Koniunktury Turystycznej Vistula. Tylko przy założeniu monitorowania ciągłego, uznanego jako warunek konieczny, można oczekiwać doskonalenia narzędzi obserwacji.

Załącznik 1R

Udzielone noclegi, stopień wykorzystania pokoi i wartość indeksowana dla kategorii dla Indeksu popytu hotelowego w okresie 2007-2012

Rok	Hotele wg kategorii					Suma wartości Hd dla roku
	5*	4*	3*	2*	1*	
2007						
I. udzielonych noclegów w tys.	1 433,0	2 736,9	8 034,8	4 652,9	1 608,0	
stan wykorzystania pokoi	0,637	0,560	0,462	0,437	0,439	
Wartość indeksowana dla kategorii	4 564,0	6 130,6	11 136,3	4 066,6	705,9	26 603,4
2008						
I. udzielonych noclegów w tys.	1 548,7	3 168,3	8 195,2	4 573,1	1 640,2	
stan wykorzystania pokoi	0,603	0,520	0,449	0,432	0,446	
Wartość indeksowana dla kategorii	4 669,2	6 590,1	11 039,0	3 951,1	731,5	26 981,0
2009						
I. udzielonych noclegów w tys.	1 584,0	3 558,5	7 890,6	4 158,6	1 495,2	
stan wykorzystania pokoi	0,554	0,458	0,397	0,384	0,410	
Wartość indeksowana dla kategorii	4 387,7	6 519,3	9 397,7	3 193,8	613,0	24 111,5
2010						
I. udzielonych noclegów w tys.	1 849,6	4 671,2	8 279,0	4 189,7	1 504,9	
stan wykorzystania pokoi	0,588	0,471	0,391	0,383	0,419	
Wartość indeksowana dla kategorii	5 437,9	8 800,6	9 711,3	3 209,3	630,6	27 789,6
2011						
I. udzielonych noclegów w tys.	1 886,2	5 526,3	9 196,8	4 200,7	1 527,2	
stan wykorzystania pokoi	0,603	0,497	0,411	0,398	0,438	
Wartość indeksowana dla kategorii	5 687,0	10 986,2	11 339,6	3 343,8	668,9	32 025,5
2012						
I. udzielonych noclegów w tys.	2 149,2	6 877,0	9 631,5	4 183,5	1 403,9	
stan wykorzystania pokoi	0,634	0,501	0,405	0,381	0,405	
Wartość indeksowana dla kategorii	6 813,0	13 781,4	11 702,3	3 187,8	568,6	36 053,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Załącznik 2R

Liczba pasażerów na polskich lotniskach, liczba pasażerów międzynarodowych lotów czarterowych, udział ruchu czarterowego w całym ruchu pasażerskim oraz wartość PKB dla Polski dla Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych (RPL) w okresie 2007-2012

Rok	Dane wyjściowe w roku	Wartości Indeksu RPL
2007		
l. pas. w portach lotn. w tys.	19 170	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	1 950,0	
udział ruchu czarterowego	0,102	
wartość PKB w mld PLN	1 176,74	
		2 454,16
2008		
l. pas. w portach lotn. w tys.	20 678	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	2 842,6	
udział ruchu czarterowego	0,137	
wartość PKB w mld PLN	1 275,43	
		3 028,11
2009		
l. pas. w portach lotn. w tys.	19 082	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	2 947,5	
udział ruchu czarterowego	0,154	
wartość PKB w mld PLN	1 344,51	
		3 020,87
2010		
l. pas. w portach lotn. w tys.	20 617	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	3 236,2	
udział ruchu czarterowego	0,157	
wartość PKB w mld PLN	1 416,59	
		3 428,55
2011		
l. pas. w portach lotn. w tys.	21 825	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	3 374,4	
udział ruchu czarterowego	0,155	
wartość PKB w mld PLN	1 528,13	
		3 856,86
2012		
l. pas. w portach lotn. w tys.	24 628	
l. pas. lotów czarterowych w tys.	3 290,25	
udział ruchu czarterowego	0,134	
wartość PKB w mld PLN	1 595,23	
		4 368,29

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych portów lotniczych, ULC, GUS.

Załącznik 3R

Liczba miejsc w hotelach i wartość indeksowana dla kategorii dla Indeksu podaży hotelowej w okresie 2007-2012

Rok	Hotele wg kategorii					Suma wartości Hs dla roku
	5*	4*	3*	2*	1*	
2007						
I. miejsc w hotelach w tys.	7,3	18,4	60,0	36,4	11,3	
wartość indeksowana dla kategorii	36,6	73,7	180,1	72,8	11,3	374,5
2008						
I. miejsc w hotelach tys.	11,8	22,7	64,3	37,3	11,9	
wartość indeksowana dla kategorii	59,1	90,8	192,8	74,6	11,9	429,2
2009						
I. miejsc w hotelach w tys.	10,0	27,6	70,2	37,8	12,2	
wartość indeksowana dla kategorii	49,8	110,3	210,7	75,6	12,2	458,5
2010						
I. miejsc w hotelach w tys.	10,8	33,7	73,7	38,4	11,9	
wartość indeksowana dla kategorii	53,9	134,8	221,0	76,7	11,9	498,3
2011						
I. miejsc w hotelach w tys.	10,8	38,6	78,0	39,1	12,0	
wartość indeksowana dla kategorii	54,0	154,4	233,9	78,1	12,0	532,4
2012						
I. miejsc w hotelach w tys.	11,9	47,6	81,4	39,6	11,9	
wartość indeksowana dla kategorii	59,5	190,3	244,3	79,1	11,9	585,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Załącznik 1Q

Udzielone noclegi, stopień wykorzystania pokoi i wartość indeksowana dla kategorii dla Indeksu popytu hotelowego wg kwartałów w okresie 2011-2013

Okres	Hotele wg kategorii					Suma wartości Hd dla kwartału
	5*	4*	3*	2*	1*	
2011						
I kwartał						
I. udzielonych w tys.	360,0	1090,5	1782,4	812,5	317,7	
stan wykorzystania pokoi	0,496	0,426	0,342	0,334	0,391	
Wartość indeksowana dla kategorii	892,0	1856,4	1829,6	542,9	124,3	5 245,2
II kwartał						
I. udzielonych w tys.	483,9	1381,6	2411,7	1112,6	299,5	
stan wykorzystania pokoi	0,630	0,530	0,439	0,431	0,464	
Wartość indeksowana dla kategorii	1524,8	2931,7	3172,9	958,8	185,4	8 773,6
III kwartał						
I. udzielonych w tys.	598,5	1724,2	2873,4	1323,6	438,5	
stan wykorzystania pokoi	0,695	0,568	0,480	0,452	0,468	
Wartość indeksowana dla kategorii	2080,3	3918,5	4139,4	1195,7	205,1	11 538,9
IV kwartał						
I. udzielonych w tys.	443,9	1330,1	2129,3	952,0	371,5	
stan wykorzystania pokoi	0,584	0,462	0,379	0,369	0,427	
Wartość indeksowana dla kategorii	1296,4	2458,6	2420,5	703,1	158,7	7 037,3
2012						
I kwartał						
I. udzielonych w tys.	392,8	1342,0	1974,2	842,1	309,3	
stan wykorzystania pokoi	0,521	0,434	0,345	0,332	0,367	
Wartość indeksowana dla kategorii	1023,3	2329,5	2044,8	559,0	113,4	6 070,0
II kwartał						
I. udzielonych w tys.	535,2	1624,3	2506,2	1096,3	371,0	
stan wykorzystania pokoi	0,660	0,527	0,432	0,412	0,434	
Wartość indeksowana dla kategorii	1766,4	3426,8	3248,7	902,8	161,0	9 505,7
III kwartał						
I. udzielonych w tys.	703,9	2237,5	3027,6	1279,5	389,0	
stan wykorzystania pokoi	0,740	0,585	0,479	0,423	0,429	
Wartość indeksowana dla kategorii	2604,2	5238,5	4346,4	1081,9	166,8	13 437,8

Cd. Tab. zał. 1Q						
Okres	Hotele wg kategorii					Suma wartości Hd dla kwartału
	5*	4*	3*	2*	1*	
IV kwartał						
I. udzielonych w tys.	517,3	1673,2	2123,5	965,6	334,6	
stan wykorzystania pokoi	0,605	0,454	0,365	0,356	0,391	
Wartość indeksowana dla kategorii	1564,0	3037,2	2323,3	686,9	130,7	7 742,2
2013						
I kwartał						
I. udzielonych w tys.	409,0	1397,2	2055,5	876,8	322,1	
stan wykorzystania pokoi	0,515	0,428	0,339	0,326	0,361	
Wartość indeksowana dla kategorii	1052,8	2391,0	2090,9	571,2	116,2	6 222,0
II kwartał						
I. udzielonych w tys.	588,8	1787,0	2757,3	1206,2	408,2	
stan wykorzystania pokoi	0,671	0,538	0,443	0,423	0,445	
Wartość indeksowana dla kategorii	1975,7	3848,8	3665,2	1019,8	181,6	10 691,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Załącznik 2Q

Liczba pasażerów na polskich lotniskach, liczba pasażerów międzynarodowych lotów czarterowych, udział ruchu czarterowego w całym ruchu pasażerskim oraz wartość PKB dla Polski dla Indeksu Ruchu Pasażerskiego w Portach Lotniczych (RPL) wg kwartałów w okresie 2011-2013

Okres	Dane wyjściowe w okresie	wartości Indeksu RPL
2011		
I kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	4 031,75	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	262,3	
udział ruchu czarterowego	0,065	
Wartość PKB w mld PLN	348,86	
		157,72
II kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	5 766,25	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	846,5	
udział ruchu czarterowego	0,147	
Wartość PKB w mld PLN	369,75	
		337,48
III kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	7 218,85	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	1 842,05	
udział ruchu czarterowego	0,255	
Wartość PKB w mld PLN	377,08	
		742,25
IV kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	4 808,15	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	427,35	
udział ruchu czarterowego	0,089	
Wartość PKB w mld PLN	432,44	
		245,91
2012		
I kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	4 418,30	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	353,95	
udział ruchu czarterowego	0,080	
Wartość PKB w mld PLN	370,09	
		191,87
II kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	6 995,10	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	919,45	
udział ruchu czarterowego	0,131	
Wartość PKB w mld PLN	389,24	
		393,13

Okres	Dane wyjściowe w okresie	wartości Indeksu RPL
III kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	8 018,40	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	1 696,45	
udział ruchu czarterowego	0,212	
Wartość PKB w mld PLN	393,72	
		674,62
IV kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	5 196,20	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	353,75	
udział ruchu czarterowego	0,068	
Wartość PKB w mld PLN	442,17	
		253,84
2013		
I kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	4 659,20	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	291,85	
udział ruchu czarterowego	0,063	
Wartość PKB w mld PLN	377,92	
		194,36
II kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	6 738,45	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	774,20	
udział ruchu czarterowego	0,115	
Wartość PKB w mld PLN	395,66	
		355,56
III kwartał		
I. pas. w portach lotn. w tys.	8 141,05	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	1 640,20	
udział ruchu czarterowego	0,201	
Wartość PKB w mld PLN	404,31	
		659,61
IV kwartał prognoza		
I. pas. w portach lotn. w tys.	5 584	
I. pas. lotów czarterowych w tys.	280	
udział ruchu czarterowego	0,050	
Wartość PKB w mld PLN	451,0	
		265,88

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych portów lotniczych, ULC, GUS.

Załącznik 3Q

Standaryzowane wartości dla parametrów oceny przyjazdowej turystyki zagranicznej (I. przyjazdów, I. korzystających z hoteli, wpływy z przyjazdów, wydatki na 1 turystę) dla wybranych krajów wg kwartałów w okresie 2011-2013

A. Liczba przyjazdów cudzoziemców

I kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,3282	Ukraina	0,4050	Ukraina	0,4366
3	W. Brytania	0,0969	Białoruś	0,3111	Białoruś	0,3461
4	Litwa	0,1850	Litwa	0,1754	Litwa	0,1851
5	Białoruś	0,2621	USA	0,0397	USA	0,0443
6	USA	0,0363	W. Brytania	0,1023	Rosja	0,1449
7	Włochy	0,0529	Japonia	0,0084	W. Brytania	0,0946
8	Francja	0,0419	Rosja	0,1441	Łotwa	0,1247
9	Austria	0,0749	Francja	0,0397	Japonia	0,0040
10	Japonia	0,0143	Austria	0,0701	Kanada	0,0040
11	Kanada	0,0088	Włochy	0,0501	Chiny	0,0000
12	Rosja	0,1079	Łotwa	0,0971	Włochy	0,0342
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0031	Korea	0,0040
14	Izrael	0,0165	Korea	0,0031	Australia	0,0040
15	Czechy	0,0419	Holandia	0,1232	Francja	0,0342
16	Łotwa	0,0969	Czechy	0,0397	Czechy	0,0342
17	Korea	0,0033	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,0443
18	Norwegia	0,0088	Kanada	0,0135	Austria	0,0543
19	Holandia	0,1300	Izrael	0,0209	Izrael	0,0131
20	Słowacja	0,0198	Australia	0,0084	Holandia	0,1147
Suma wart. stand		2,5264		2,6555		2,7213

II kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,3574	Ukraina	0,4189	Ukraina	0,4264
3	W. Brytania	0,1021	Białoruś	0,3235	Białoruś	0,3488
4	Litwa	0,1373	Litwa	0,1240	Litwa	0,1163
5	Białoruś	0,2606	USA	0,0633	USA	0,0620
6	USA	0,0625	W. Brytania	0,1154	Rosja	0,0930
7	Włochy	0,0581	Japonia	0,0026	W. Brytania	0,1008
8	Francja	0,0493	Rosja	0,1674	Łotwa	0,0543
9	Austria	0,0669	Francja	0,0460	Japonia	0,0000
10	Japonia	0,0053	Austria	0,0677	Kanada	0,0078
11	Kanada	0,0141	Włochy	0,0633	Chiny	0,0047
12	Rosja	0,1109	Łotwa	0,0633	Włochy	0,0543
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0052	Korea	0,0078
14	Izrael	0,0141	Korea	0,0026	Australia	0,0078
15	Czechy	0,0405	Holandia	0,0590	Francja	0,0465
16	Łotwa	0,0581	Czechy	0,0460	Czechy	0,0310
17	Korea	0,0053	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,0233
18	Norwegia	0,0229	Kanada	0,0156	Austria	0,0620
19	Holandia	0,0581	Izrael	0,0052	Izrael	0,0039
20	Słowacja	0,0141	Australia	0,0069	Holandia	0,0543
Suma wart. stand		2,4375		2,5958		2,5047

III kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,2949	Ukraina	0,3386	Ukraina	0,3688
3	W. Brytania	0,1026	Białoruś	0,3056	Białoruś	0,3063
4	Litwa	0,1168	Litwa	0,1005	Litwa	0,0938
5	Białoruś	0,2379	USA	0,0608	USA	0,0625
6	USA	0,0598	W. Brytania	0,0939	Rosja	0,1063
7	Włochy	0,0670	Japonia	0,0013	W. Brytania	0,0938
8	Francja	0,0527	Rosja	0,1138	Łotwa	0,0625
9	Austria	0,0812	Francja	0,0476	Japonia	0,0000
10	Japonia	0,0028	Austria	0,0741	Kanada	0,0188
11	Kanada	0,0242	Włochy	0,0576	Chiny	0,0044
12	Rosja	0,1026	Łotwa	0,0608	Włochy	0,0500
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0060	Korea	0,0125
14	Izrael	0,0185	Korea	0,0013	Australia	0,0188
15	Czechy	0,0385	Holandia	0,0675	Francja	0,0438
16	Łotwa	0,0598	Czechy	0,0344	Czechy	0,0313
17	Korea	0,0028	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,0125
18	Norwegia	0,0242	Kanada	0,0212	Austria	0,0750
19	Holandia	0,0740	Izrael	0,0152	Izrael	0,0131
20	Słowacja	0,0242	Australia	0,0212	Holandia	0,0688
Suma wart. stand		2,3846		2,4213		2,4425

IV kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	
2	Ukraina	0,3966	Ukraina	0,4555	Ukraina	
3	W. Brytania	0,0861	Białoruś	0,4036	Białoruś	
4	Litwa	0,1127	Litwa	0,1141	Litwa	
5	Białoruś	0,2990	USA	0,0493	USA	
6	USA	0,0417	W. Brytania	0,0925	Rosja	
7	Włochy	0,0550	Japonia	0,0061	W. Brytania	
8	Francja	0,0506	Rosja	0,1271	Łotwa	
9	Austria	0,0373	Francja	0,0493	Japonia	
10	Japonia	0,0062	Austria	0,0406	Kanada	
11	Kanada	0,0062	Włochy	0,0579	Chiny	
12	Rosja	0,1038	Łotwa	0,0449	Włochy	
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0061	Korea	
14	Izrael	0,0160	Korea	0,0061	Australia	
15	Czechy	0,0373	Holandia	0,0406	Francja	
16	Łotwa	0,0417	Czechy	0,0363	Czechy	
17	Korea	0,0062	Brazylia	0,0000	Hiszpania	
18	Norwegia	0,0240	Kanada	0,0061	Austria	
19	Holandia	0,0417	Izrael	0,0182	Izrael	
20	Słowacja	0,0151	Australia	0,0061	Holandia	
Suma wart. stand		2,3771		2,5601		2,5000

B. Liczba korzystających z hoteli cudzoziemców

I kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,1896	Ukraina	0,2639	Ukraina	0,2882
3	W. Brytania	0,5179	Białoruś	0,1661	Białoruś	0,2279
4	Litwa	0,1136	Litwa	0,1165	Litwa	0,1002
5	Białoruś	0,1360	USA	0,1726	USA	0,1814
6	USA	0,1700	W. Brytania	0,4994	Rosja	0,6270
7	Włochy	0,2844	Japonia	0,0378	W. Brytania	0,5142
8	Francja	0,2482	Rosja	0,5558	Łotwa	0,0382
9	Austria	0,0662	Francja	0,2310	Japonia	0,0308
10	Japonia	0,0479	Austria	0,0614	Kanada	0,0047
11	Kanada	0,0143	Włochy	0,2529	Chiny	0,0150
12	Rosja	0,4405	Łotwa	0,0353	Włochy	0,2358
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0227	Korea	0,0162
14	Izrael	0,2379	Korea	0,0130	Australia	0,0000
15	Czechy	0,1100	Holandia	0,1186	Francja	0,2098
16	Łotwa	0,0331	Czechy	0,1092	Czechy	0,0935
17	Korea	0,0125	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,1222
18	Norwegia	0,1042	Kanada	0,0158	Austria	0,0450
19	Holandia	0,1355	Izrael	0,2830	Izrael	0,2263
20	Słowacja	0,0474	Australia	0,0065	Holandia	0,1073
Suma wart. stand		3,9092		3,9614		4,0836

II kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,0989	Ukraina	0,1348	Ukraina	0,1566
3	W. Brytania	0,3284	Białoruś	0,0798	Białoruś	0,1173
4	Litwa	0,0754	Litwa	0,0642	Litwa	0,0588
5	Białoruś	0,0658	USA	0,1898	USA	0,2002
6	USA	0,1777	W. Brytania	0,3617	Rosja	0,2907
7	Włochy	0,1773	Japonia	0,0224	W. Brytania	0,3305
8	Francja	0,1823	Rosja	0,3456	Łotwa	0,0226
9	Austria	0,0573	Francja	0,1674	Japonia	0,0184
10	Japonia	0,0302	Austria	0,0544	Kanada	0,0105
11	Kanada	0,0225	Włochy	0,1862	Chiny	0,0153
12	Rosja	0,2178	Łotwa	0,0340	Włochy	0,1692
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0212	Korea	0,0168
14	Izrael	0,1137	Korea	0,0014	Australia	0,0000
15	Czechy	0,0667	Holandia	0,0847	Francja	0,1707
16	Łotwa	0,0359	Czechy	0,0756	Czechy	0,0524
17	Korea	0,0067	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,1014
18	Norwegia	0,0889	Kanada	0,0224	Austria	0,0477
19	Holandia	0,0910	Izrael	0,0668	Izrael	0,0666
20	Słowacja	0,0350	Australia	0,0088	Holandia	0,0779
Suma wart. stand		2,8714		2,9212		2,9236

III kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,0791	Ukraina	0,1008	Ukraina	0,1040
3	W. Brytania	0,2956	Białoruś	0,0748	Białoruś	0,0793
4	Litwa	0,0715	Litwa	0,0672	Litwa	0,0473
5	Białoruś	0,0510	USA	0,1776	USA	0,1753
6	USA	0,1694	W. Brytania	0,2562	Rosja	0,2184
7	Włochy	0,2117	Japonia	0,0254	W. Brytania	0,2560
8	Francja	0,1627	Rosja	0,2458	Łotwa	0,0305
9	Austria	0,0493	Francja	0,1478	Japonia	0,0185
10	Japonia	0,0272	Austria	0,0432	Kanada	0,0006
11	Kanada	0,0216	Włochy	0,1944	Chiny	0,0052
12	Rosja	0,2053	Łotwa	0,0472	Włochy	0,1722
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0236	Korea	0,0017
14	Izrael	0,1427	Korea	0,0000	Australia	0,0000
15	Czechy	0,0556	Holandia	0,0811	Francja	0,1280
16	Łotwa	0,0391	Czechy	0,0525	Czechy	0,0350
17	Korea	0,0010	Brazylia	0,0038	Hiszpania	0,1311
18	Norwegia	0,0856	Kanada	0,0188	Austria	0,0263
19	Holandia	0,0896	Izrael	0,1268	Izrael	0,1092
20	Słowacja	0,0219	Australia	0,0150	Holandia	0,0720
Suma wart. stand		2,7800		2,7021		2,6105

IV kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	
2	Ukraina	0,2033	Ukraina	0,2518	Ukraina	
3	W. Brytania	0,4475	Białoruś	0,1877	Białoruś	
4	Litwa	0,0909	Litwa	0,0858	Litwa	
5	Białoruś	0,1248	USA	0,1898	USA	
6	USA	0,1818	W. Brytania	0,4524	Rosja	
7	Włochy	0,2209	Japonia	0,0435	W. Brytania	
8	Francja	0,2145	Rosja	0,4060	Łotwa	
9	Austria	0,0583	Francja	0,1910	Japonia	
10	Japonia	0,0397	Austria	0,0526	Kanada	
11	Kanada	0,0154	Włochy	0,2103	Chiny	
12	Rosja	0,3281	Łotwa	0,0467	Włochy	
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0338	Korea	
14	Izrael	0,1985	Korea	0,0059	Australia	
15	Czechy	0,1012	Holandia	0,1016	Francja	
16	Łotwa	0,0442	Czechy	0,0937	Czechy	
17	Korea	0,0051	Brazylia	0,0000	Hiszpania	
18	Norwegia	0,1556	Kanada	0,0159	Austria	
19	Holandia	0,1085	Izrael	0,2277	Izrael	
20	Słowacja	0,0499	Australia	0,0082	Holandia	
Suma wart. stand		3,5880		3,6043		3,6000

C. Wpływy z przyjazdów ogółem (na podstawie kwot w PLN)

I kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,4796	Ukraina	0,4865	Ukraina	0,3637
3	W. Brytania	0,0557	Białoruś	0,2696	Białoruś	0,2096
4	Litwa	0,1171	Litwa	0,0759	Litwa	0,0737
5	Białoruś	0,2260	USA	0,0523	USA	0,0389
6	USA	0,0488	W. Brytania	0,0468	Rosja	0,1352
7	Włochy	0,0295	Japonia	0,0139	W. Brytania	0,0411
8	Francja	0,0478	Rosja	0,1228	Łotwa	0,0193
9	Austria	0,0612	Francja	0,0291	Japonia	0,0074
10	Japonia	0,0210	Austria	0,0338	Kanada	0,0096
11	Kanada	0,0126	Włochy	0,0198	Chiny	0,0000
12	Rosja	0,0701	Łotwa	0,0190	Włochy	0,0119
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0021	Korea	0,0100
14	Izrael	0,0116	Korea	0,0068	Australia	0,0044
15	Czechy	0,3251	Holandia	0,0743	Francja	0,0230
16	Łotwa	0,0171	Czechy	0,3726	Czechy	0,2544
17	Korea	0,0097	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,0248
18	Norwegia	0,0102	Kanada	0,0186	Austria	0,0193
19	Holandia	0,0829	Izrael	0,0118	Izrael	0,0074
20	Słowacja	0,2186	Australia	0,0068	Holandia	0,0637
Suma wart. stand		2,8445		2,6624		2,3174

II kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000
2	Ukraina	0,3539	Ukraina	0,3693	Ukraina	0,4428
3	W. Brytania	0,0572	Białoruś	0,2675	Białoruś	0,3049
4	Litwa	0,0996	Litwa	0,0659	Litwa	0,1099
5	Białoruś	0,1701	USA	0,0521	USA	0,0872
6	USA	0,0632	W. Brytania	0,0441	Rosja	0,1909
7	Włochy	0,0398	Japonia	0,0053	W. Brytania	0,0425
8	Francja	0,0251	Rosja	0,1248	Łotwa	0,0032
9	Austria	0,0448	Francja	0,0356	Japonia	0,0047
10	Japonia	0,0097	Austria	0,0371	Kanada	0,0148
11	Kanada	0,0130	Włochy	0,0235	Chiny	0,0000
12	Rosja	0,0839	Łotwa	0,0065	Włochy	0,0205
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0091	Korea	0,0047
14	Izrael	0,0074	Korea	0,0041	Australia	0,0032
15	Czechy	0,2580	Holandia	0,0194	Francja	0,0346
16	Łotwa	0,0164	Czechy	0,3373	Czechy	0,2494
17	Korea	0,0060	Brazylia	0,0000	Hiszpania	0,0085
18	Norwegia	0,0100	Kanada	0,0132	Austria	0,0362
19	Holandia	0,0354	Izrael	0,0038	Izrael	0,0006
20	Słowacja	0,2326	Australia	0,0071	Holandia	0,0173
Suma wart. stand		2,5261		2,4258		2,5761

III kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	
2	Ukraina	0,3643	Ukraina	0,3959	Ukraina	
3	W. Brytania	0,0763	Białoruś	0,2499	Białoruś	
4	Litwa	0,0451	Litwa	0,0559	Litwa	
5	Białoruś	0,2018	USA	0,0970	USA	
6	USA	0,0756	W. Brytania	0,0633	Rosja	
7	Włochy	0,0460	Japonia	0,0053	W. Brytania	
8	Francja	0,0534	Rosja	0,1765	Łotwa	
9	Austria	0,0731	Francja	0,0299	Japonia	
10	Japonia	0,0071	Austria	0,0550	Kanada	
11	Kanada	0,0254	Włochy	0,0541	Chiny	
12	Rosja	0,0924	Łotwa	0,0361	Włochy	
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0086	Korea	
14	Izrael	0,0061	Korea	0,0059	Australia	
15	Czechy	0,2230	Holandia	0,0429	Francja	
16	Łotwa	0,0183	Czechy	0,2025	Czechy	
17	Korea	0,0013	Brazylia	0,0000	Hiszpania	
18	Norwegia	0,0106	Kanada	0,0331	Austria	
19	Holandia	0,0422	Izrael	0,0080	Izrael	
20	Słowacja	0,1110	Australia	0,0328	Holandia	
Suma wart. stand		2,4731		2,5526		2,4500

IV kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	1,0000	Niemcy	1,0000	Niemcy	
2	Ukraina	0,4446	Ukraina	0,3840	Ukraina	
3	W. Brytania	0,0422	Białoruś	0,2850	Białoruś	
4	Litwa	0,0598	Litwa	0,1076	Litwa	
5	Białoruś	0,3470	USA	0,0485	USA	
6	USA	0,0655	W. Brytania	0,0419	Rosja	
7	Włochy	0,0313	Japonia	0,0052	W. Brytania	
8	Francja	0,0321	Rosja	0,1152	Łotwa	
9	Austria	0,0245	Francja	0,0213	Japonia	
10	Japonia	0,0068	Austria	0,0155	Kanada	
11	Kanada	0,0076	Włochy	0,0351	Chiny	
12	Rosja	0,1013	Łotwa	0,0100	Włochy	
13	Brazylia	0,0000	Chiny	0,0093	Korea	
14	Izrael	0,0056	Korea	0,0052	Australia	
15	Czechy	0,1920	Holandia	0,0189	Francja	
16	Łotwa	0,0080	Czechy	0,1372	Czechy	
17	Korea	0,0068	Brazylia	0,0000	Hiszpania	
18	Norwegia	0,0068	Kanada	0,0052	Austria	
19	Holandia	0,0229	Izrael	0,0096	Izrael	
20	Słowacja	0,2270	Australia	0,0052	Holandia	
Suma wart. stand		2,6317		2,2595		2,2000

D. Wpływy od turystów zagranicznych na 1 turystę (na podstawie kwot w PLN)

I kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	0,1578	Niemcy	0,2258	Niemcy	0,1969
2	Ukraina	0,3224	Ukraina	0,3747	Ukraina	0,2420
3	W. Brytania	0,2480	Białoruś	0,2041	Białoruś	0,1641
4	Litwa	0,0000	Litwa	0,0000	Litwa	0,0000
5	Białoruś	0,1270	USA	0,7767	USA	0,5216
6	USA	0,6751	W. Brytania	0,2204	Rosja	0,1916
7	Włochy	0,2312	Japonia	0,9188	W. Brytania	0,2164
8	Francja	0,5466	Rosja	0,1627	Łotwa	0,0272
9	Austria	0,3966	Francja	0,3877	Japonia	0,6701
10	Japonia	0,6933	Austria	0,2304	Kanada	0,8350
11	Kanada	0,6210	Włochy	0,1879	Chiny	0,2667
12	Rosja	0,0985	Łotwa	0,0425	Włochy	0,1751
13	Brazylia	0,4586	Chiny	0,4044	Korea	1,0000
14	Izrael	0,2994	Korea	1,0000	Australia	0,4501
15	Czechy	0,0931	Holandia	0,3075	Francja	0,3470
16	Łotwa	0,0073	Czechy	0,1337	Czechy	0,1133
17	Korea	1,0000	Brazylia	0,4586	Hiszpania	0,3401
18	Norwegia	0,4857	Kanada	0,7834	Austria	0,2348
19	Holandia	0,2962	Izrael	0,3110	Izrael	0,3343
20	Słowacja	0,1067	Australia	0,4586	Holandia	0,2898
Suma wart. stand		6,8644		7,5888		6,6162

II kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013
1	Niemcy	0,1710	Niemcy	0,2614	Niemcy	0,1454
2	Ukraina	0,2059	Ukraina	0,5041	Ukraina	0,2899
3	W. Brytania	0,3094	Białoruś	0,3826	Białoruś	0,2170
4	Litwa	0,0168	Litwa	0,1844	Litwa	0,1137
5	Białoruś	0,1689	USA	0,7698	USA	0,9346
6	USA	0,7017	W. Brytania	0,3052	Rosja	0,1931
7	Włochy	0,4105	Japonia	0,8239	W. Brytania	0,1712
8	Francja	0,2542	Rosja	0,2850	Łotwa	0,0768
9	Austria	0,4189	Francja	0,6727	Japonia	1,0000
10	Japonia	1,0000	Austria	0,4710	Kanada	0,9510
11	Kanada	0,5804	Włochy	0,2910	Chiny	0,2647
12	Rosja	0,0748	Łotwa	0,0000	Włochy	0,2239
13	Brazylia	0,2483	Chiny	1,0000	Korea	0,9020
14	Izrael	0,2832	Korea	0,6660	Australia	0,5098
15	Czechy	0,0000	Holandia	0,2396	Francja	0,3232
16	Łotwa	0,0409	Czechy	0,0936	Czechy	0,0000
17	Korea	0,6154	Brazylia	0,2148	Hiszpania	0,2239
18	Norwegia	0,2192	Kanada	0,6818	Austria	0,3428
19	Holandia	0,3657	Izrael	0,4536	Izrael	0,3572
20	Słowacja	0,1958	Australia	0,6660	Holandia	0,1422
Suma wart. stand		6,2811		8,9664		7,3824

III kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	0,1453	Niemcy	0,2161	Niemcy	
2	Ukraina	0,1171	Ukraina	0,3003	Ukraina	
3	W. Brytania	0,2876	Białoruś	0,1591	Białoruś	
4	Litwa	0,0069	Litwa	0,0000	Litwa	
5	Białoruś	0,0827	USA	0,8876	USA	
6	USA	0,5720	W. Brytania	0,3129	Rosja	
7	Włochy	0,2712	Japonia	0,9401	W. Brytania	
8	Francja	0,4326	Rosja	0,1825	Łotwa	
9	Austria	0,3865	Francja	0,2865	Japonia	
10	Japonia	1,0000	Austria	0,3557	Kanada	
11	Kanada	0,5092	Włochy	0,4795	Chiny	
12	Rosja	0,1313	Łotwa	0,2418	Włochy	
13	Brazylia	0,8937	Chiny	0,6898	Korea	
14	Izrael	0,2086	Korea	1,0000	Australia	
15	Czechy	0,0142	Holandia	0,2889	Francja	
16	Łotwa	0,0648	Czechy	0,0360	Czechy	
17	Korea	0,5828	Brazylia	0,5355	Hiszpania	
18	Norwegia	0,2270	Kanada	0,8352	Austria	
19	Holandia	0,2191	Izrael	0,2964	Izrael	
20	Słowacja	0,0000	Australia	0,8277	Holandia	
Suma wart. stand		6,1526		8,8714		8,7000

IV kwartał

Lp.	Kraje	2011	Kraje	2012	Kraje	2013 prognoza
1	Niemcy	0,1473	Niemcy	0,2028	Niemcy	
2	Ukraina	0,1954	Ukraina	0,1913	Ukraina	
3	W. Brytania	0,1829	Białoruś	0,1491	Białoruś	
4	Litwa	0,0000	Litwa	0,0000	Litwa	
5	Białoruś	0,1687	USA	0,6401	USA	
6	USA	0,7285	W. Brytania	0,2179	Rosja	
7	Włochy	0,2327	Japonia	0,6161	W. Brytania	
8	Francja	0,2631	Rosja	0,1939	Łotwa	
9	Austria	0,3020	Francja	0,2108	Japonia	
10	Japonia	0,6354	Austria	0,1811	Kanada	
11	Kanada	0,6819	Włochy	0,3420	Chiny	
12	Rosja	0,1624	Łotwa	0,0518	Włochy	
13	Brazylia	1,0000	Chiny	1,0000	Korea	
14	Izrael	0,2243	Korea	0,6161	Australia	
15	Czechy	0,0537	Holandia	0,2450	Francja	
16	Łotwa	0,0491	Czechy	0,0403	Czechy	
17	Korea	0,6354	Brazylia	0,8081	Hiszpania	
18	Norwegia	0,1545	Kanada	0,6161	Austria	
19	Holandia	0,2445	Izrael	0,3417	Izrael	
20	Słowacja	0,0654	Australia	0,6161	Holandia	
Suma wart. stand		6,1273		7,2802		7,2000

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS oraz wyników badań IT.